

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
a Din 2., do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3., večji inserati petič
vrsta Din 4. — Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. —

NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26.

Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.

Jesenice, Ob kolodvoru 101. —

EN MILIJON LJUDI BREZ STREHE

Strahotne podrobnosti iz potresnega ozemlja v Italiji — število smrtnih žrtev neprestano narašča in bo doseglo po uradni cenzitvi 3000, neoficijelno pa navajajo celo 5000 žrtev

Rim, 26. julija. Iz potresnega ozemlja prihajajo čimdalje bolj pretresljive vesti. Šele polagoma se razkrivajo vse strahote grozne katastrofe, ki je uničila milijarde narodnega premoženja in zahtevala mnogo več človeških žrtev, kakor pa se je prvotno pričakovalo. Rešilni oddelki, ki jih je odpasala vlada ob sodelovanju vojaških oblasti, le polagoma prodirajo v najbolj opustošene kraje, ker so razdejane vse ceste in prehodi. Oddelki si morajo sprosti krtiči pot med razvalinami razdejanih domov. Izpod ruševin prinašajo vedno nove mrtvece, tako da se kljub skrajno previdni cenitvi s strani oblasti priznava, da presega število smrtnih žrtev 3000, dočim se neoficijelno celo zatrjuje, da bo skoro gotovo nad 5000 smrtnih žrtev.

Število ranjenecv narašča neprestano, ker prihajajo iz notranjosti potresnega ozemlja šele sedaj prvi transporti z ranjenici. Vse bolnice so prenapolnjene. V vseh količinskih nepoškodovanih poslopih, ki pa so zelo maloštevilni, so urejeni začasni lazareti. Največ ranjenecv je začasno nastanjenih v zaslinih vojaških lazareti. Redni križ je organiziral zdravnik ter jih odposlal v potresno ozemlje, da nudijo ranjenecv prvo pomoč, dočim skrbni za zdravila in obveze državna oblast.

Najtežje je vprašanje prehrane. Prebivalstvo nima ničesar. Nad 1 milijon ljudi je brez strehe, brez obleke in brez vsake hrane. Za vse te morajo skrbeti reševalni oddelki. Vojaštvo je sedaj ustanovilo v raznih krajih potresnega ozemlja vojne pekarnice in vojaške kuhinje, kjer dele nesrečnega prebivalstva enkrat na dan toplo hrano. Dnevno dobivajo po pol kilograma

kruha, da se vsaj začasno prežive, dokler ne bo mogoče razmestiti brezdomcev po drugih pokrajinah in jim preskrbeti podporo za obnovo porušanih domov.

Reševalna akcija se nadaljuje z vso energijo noč in dan. Vojaštvo dela naravnost čudeže. Ker so prekinjene vse telefonske in brzojavne zveze, izvršujejo poročevalsko službo s pomočjo letal, ki prinašajo poročila in navodila v potresno ozemlje in narobe. Posebno se obeti pomanjkanje električnega toka. Vsi daljnovodi so namreč prekinjeni, tako da je potresno ozemlje ponoči v trdi temi. Vojaštvo je zato pritegnilo nešteto žarometov, ki razsvetljujejo ponoči razvaline, da jih morajo vojaški razkopavati in iskati ranjence in mrtvece.

Kakor je bilo pričakovati, so našli pod razvalinami mnogo ranjenecv, zagodenih med zidovje in tramovje, tako da se sami niso mogli rešiti. Skoro neverjetno se je zdelo, ko so na mnogih mestih našli celo še žive ljudi pod razvalinami. Zal pa se je pri reševanju pripetilo tudi že mnogo tragičnih nesreč. V Melfiju, kjer je razdejano največ, je neki vojak, ki je doma iz tega kraja, srečno rešil izpod razvalin svojo ženo, ki je bila sicer ranjena, vendar pa še živa. Ko jo je spravil na varno, se je vrnil, da bi rešil še svoje tri otroke, ki so bili prav tako še pri življenju. Ko je odkopal zidovje in je bil že pri svojih ljubljanih otrocih, se je porušil del zidu in ubil njega in vse tri otroke. V neki drugi hiši v Melfiju so našli baš ob prihodu kralja 30 mrtvih, sredi njih pa štiriletno dekletce živo in nepoškodovano. Le s krvjo in prahom od porušenega zidov-

ja je bila pokrita tako, da je izgledala kakor pošast. Kralj jo je dvignil na roke ter jo poljubil na čelo.

V Napulju je policija danes po natančnem pregledu vseh hiš odredila, da se mora 300 hiš takoj izprazniti. Šest cerkva so zaprli, ker grozi nevarnost, da se porušijo. Ker leži Napulj že na robu potresnega ozemlja, kjer sunki niso bili več tako močni, se da iz tega sklepati, kakšna razdejavanja je povzročil potres še le v središču potresnega ozemlja. V Potenzi je 100 hiš popolnoma v razvalinah, 600 hiš je za nadaljno bivanje nesposobnih, 200 hiš pa je tako nevarno poškodovanih, da so jih morali izprazniti. Enaka slika je v mnogih drugih krajih.

Rim, 26. julija. AA. Predsednik vlade Mussolini sprejema pošilke z vseh strani Italije posebno od finančnikov in trgovcev ter italijanskih mest za podpore porušeni krajem. Fašistična stranka je darovala pol milijona lir.

Italijanski kralj v potresnem ozemlju

Rim, 26. julija. Italijanski kralj je odpotoval včeraj s posebnim vlakom v Foggio, kjer je čul najnovejša poročila o katastrofi. Nato se je odpeljal naravnost v Melfi.

Potres tudi v Mehiki v Mehiki

London, 26. julija. Na Novozelandskem in v Mehiki so zabeležili v četrtek močan potres. Poročila o podrobnosti še niso prispela. V Mehiki je prebivalstvo v velikem strahu zbežalo na prosto.

Za moderen kolodvor v Ljubljani

Novi generalni direktor železnice v Ljubljani — Važna posvetovalna predstavnikov mestne občine in železniške uprave

Ljubljana, 26. julija.

Davi ob 8.11 se je pripeljal iz Beograda z brzovlakom v Ljubljano pravkar imenovani novi generalni direktor državnih železnice g. ing. Dimitrije Šreplovič, do sedanjega referenta gradbenega oddelka, kjer se odloča tudi o pereh vprašanih železnice v Sloveniji.

Na kolodvoru so visokega državnega funkcionarja sprejeli načelniki odsekov ljubljanske železniške direkcije gg. ing. Klodič, dr. Fatur, ing. Hoffman, ing. Benedek in Držič, Udrženje narodnih železnicev, načelnik glavnega kolodvora g. Ludvik in veliko število železničarjev z godbo »Sloga«.

Po kratkem pozdravu je generalni direktor odšel v železniško direkcijo, kjer se je ob pol 11 pričela seja, ki jo je sklicala ljubljanska mestna občina, da lahko pove svoje želje o razširjenju glavnega kolodvora. Seje so se udeležili razer g. generalnega direktorja zastopniki mestne občine pod predsedstvom Ivana Hribarja obč. svetovalec dr. Gregorič in Likar, predsednik društva hišnih posestnikov Frelih, zastopnik Zveze industrije ing. Suklje v zastopstvu predsednika ZTOI Ogrin s tajnikom Mohoričem, podžupan Jarc in direktor mestnega gradbenega urada ing. Prelovšek. Od železniške direkcije se pa udeležujejo važne seje vsi načelniki, ing. Klodič, dr. Fatur, ing. Hoffmann, Držič, ing. Müller-Petrič, namestnik načelnika ing. Fine, arhitekt Schmidinger in ing. Kavčič, ki so predložili projekt preureditve novega kolodvora, izdelan v naši železniški direkciji. Po seji so se udeleženci zbrali na povabilo mestne občine pri banketu v srebrni dvorani hotela Union.

Kot rečeno je mestna občina sklicala to sejo, da izve stališče železniške uprave v tem perečem vprašanju, ki se vleče že toliko let kljub neodložljivi nučnosti. Ni treba utemeljevati, da sedanji kolodvor že davno več ne zadostuje svojim potrebam, ker je 80 let stari kolodvor, ki je bil zidan, ko je imela Ljubljana komaj tretjino toliko prebivalstva, kakor ima danes.

nes, ko železnica na ljubljanskem glavnem kolodvoru odpravi 1.100.000 potnikov na leto, ne da bi bili v to ogromno število vsteti lastniki mesečnih kart in v Ljubljano prihajajoči pasažirji. Stasoma je nastalo mnogo projektov, da bi se preložil tovarni in ranžerni kolodvor v Dravljje ali za Rožnik in bi se v Ljubljani zgradil velik čelni kolodvor. Vendar pa realiziranje vseh teh sicer potrebnih in lepih načrtov dosega 100 milijonsko vsoto, ki je država ne zmora naenkrat. Zadnji čas je pa že, da se postavi novo poslopje, ker sedanji res napravi porazen vtis na vsakega tujca, ki jih zlasti ob velikih kongresih pride mnogo v naše mesto. Skrbeti je treba za otočne perone in tudi za zadostne prostore za reprezentacijo in za vse različne urade, ki so sedaj za silo nameščeni po barakah. Potrebna je na kolodvoru umivalnica in zlasti za turistično važni stanovanjski urad, ambulanca, bufet, brivnica in vse take ugodnosti, ki so jih potniki vajeni v sedanjem času druzgje. Treba je novih prostorov za prtljažni promet in za eksportno robo, ki tudi potuje z osebnimi vlaki, za carinski oddelke in za pošto. Skrajni čas je pa tudi, da dobimo že na peronu javne telefonske govornice in še toliko in toliko prepotrebni naprav, ki jih ima vsak moderen kolodvor. Seveda je treba gledati tudi, da dobimo slovesu Ljubljane primerno restavracijo, ker sedanji prostori delajo ugled naše eminentno tujsko-prometne dežele le sramoto.

Od leta 1923 ko je južna železnica prešla v državno last, je bil tudi tovarni promet razdeljen na glavni, gorenjski in dolenski kolodvor, pa tudi državna južna železnica je imela na glavnem oz. državnem kolodvoru svojo kuhinjo. Samo ob sebi je umevno, da je zaradi lažjega poslovanja danes tudi ves tovarni promet centraliziran na glavnem kolodvoru.

Sila je neodložljiva in potreba vsestransko tako utemeljena, da odlašanje najpotrebnejših del sploh ni več mogoče. Pričeti se mora takoj, potem pa z gotovo letno kvotno postopoma izpopolnjevati preureditev kolodvora od leta do leta. Pri tem pa morebitni preskromen načrt nikakor ne sme

ovirati razvoja mesta Ljubljane in s tem škodovati ne samo mestu in deželi, temveč tudi prestizju in gospodarskemu razvoju vse države. Razen glavnega kolodvora v Ljubljani so pa prav tako pereča druga vprašanja, ki se tičejo železnice in naši banovini. Spomnimo se samo na preureditev važnega kolodvora na Zidanem mostu, kjer smo z odlašanjem izgubili 10 mesecev dragocenega časa, ker je bila po dograditvi novega mostu v lanskem letu razpisana licitacija za nadaljnja dela za mesec avgust in še sedaj mora delo čakati na dovršitev. V Premurju še vedno ni odprta proga čez Hodoš in tudi postaja na Rakeku ne more zmagovati več ogromnih zahtev. A dela se le en nov tir. Nujnih vprašanj je še drugih toliko in toliko, da zre vsa javnost s skrbjo, kdaj in kako bodo rešena.

Neurje v Berlinu

Berlin, 26. julija. V Berlinu že tri dni neprestano dežuje. Skoro vsake pol ure se pojavlja neurje, ki povzročajo škodo na nasadih in poslopih. Vihar je izruval več sto dreves in razkril mnogo hiš. Samo tekom včerajšnjega dne je bilo gasilno moštvo alarmirano nad 100 krat.

Thea Rasche ponesrečila

Berlin, 26. julija. Znanja nemška letalka Thea Rasche se je danes na letališču v Tempelhofu ponesrečila. Njeno letalo je padlo na tla ter se je popolnoma razbilo. Letalka in en potnik sta dobila le lahke rane.

Gandi popušča?

Bombay, 26. julija. Tej Dahadur Sapru in Jajakar, ki sta posetila Gandija v zaporih v Jerodi, sta odpotovala iz Bombaja. V tukajšnjih političnih krogih prevladuje mnenje, da njun razgovor z Gandijem ni bil zamen in da bo vendarle prišlo do pomirjenja med Gandijem in indijsko vlado.

Huda letalska nesreča

Newyork, 26. julija. Pri vojaških letalskih vajah v Mehiki se je pripetila včeraj popoldne težka nesreča. Zaradi eksplozije motorja je letalo, ki je bilo najvišje, strmoglavilo na tla. V padcu je zadelo na drugo letalo in ga potegnilo za seboj. Oboje letal je padlo na neko telovadišče, ter pri padcu pokopalo pod seboj šest telovadcev. Tudi vsi štirje piloti obeh letal so ostali na mestu mrtvi, letali pa sta se popolnoma razbila.

Rezultat sinajske konference

Izjava rumunskega trgovinskega ministra — Svoboda žitne trgovine — Regionalno gospodarsko udruženje Male antante — Ukinitev ugodnostne klavzule

Bukarešta, 26. julija. g. Rumunski trgovinski minister Magdearu je podal daljšo izjavo o včeraj zaključeni agrarni konferenci v Sinaji. Minister je opozarjal na to, da se je konferenca bavila predvsem z odgovorom na vprašalno polo Društva narodov. V odgovoru se zahteva, da se ukine klavzula največje ugodnosti v trgovinskih pogodbah za žito in druge produkte. Dalje predlaga konferenca, naj se vzpostavi svoboda žitne trgovine v evropskih uvoznih državah. Inicijativa jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Ma-

rinkoviča dokazuje, da agrarne države niso pripravljene, da bodo trpele sedanji položaj. Konferenca finančnih, poljedelskih in trgovinskih ministrov Rumunije in Jugoslavije v Sinaji, za katero je dal pobudo dr. Marinković, bo morala najti pota in sredstva za ustanovitev regionalnega gospodarskega udruženja, za sedaj v okviru Male antante. Po sporazumu med Jugoslavijo in Rumunijo se bo tudi Českoslovaška pritegnila tem razpravam, ker tvori te tri države idealno prodajno ozemlje.

Nacionalni upor v Egiptu

Nacionalistična stranka je proglasila bojkot angleškega blaga in propagira neplačevanje davkov

Kairo, 26. julija. Nocoj opolnoči je imela parlamentarna frakcija nacionalistične stranke Wafda pod predsedstvom predsednika parlamenta svojo sejo v znak proti temu, da je kralj odklonil sklicanje parlamenta k izrednemu zasedanju, kakor je stranka zahtevala. Na seji je bila izražena nezaupnica vladi in sklenjeno, da bodo egiptski nacionalisti organizirali v znak prote-

sta proti vladi in angleškemu vmešavanju bojkot angleškega blaga in propagirali neplačevanje davkov. Pokret v Egiptu je dobil s tem obsežne nacionalistične pokrete v Indiji. Nacionalistična stranka je danes v posebnem proglasu na narod razglasila svoje nocojske sklepe in pozvala narod, naj vztraja do konca v borbi za popolno neodvisnost in svobodo Egipta.

Nova akcija Heimwehra

Za jesen napovedujejo heimwehrovski krogi novo velikopotezno akcijo po vsej državi, ki naj definitivno razčisti položaj

Dunaj, 26. julija. Kakor se doznava v heimwehrovskih krogih, name-rava Heimwehr prirediti meseca avgusta, zlasti pa meseca septembra, generalno ofenzivo v vsej Avstriji. Zlasti na Dunaju se bodo prirejale velike manifestacije in zborovanja, na katerih se bo končno javno pojasnilo stališče Heimwehrov do avstrijske notranje politike. Dalje najjavljajo Heimwehri, da se bodo v jeseni na Dunaju vršili veliki sprejemi. Iz raznih izjav heimwehrovskih krogov se razvidi, da

si Heimwehr še vedno ni na jasnem o svojem programu, zlasti ne o stališču, katerega bo Heimwehr zavzela do volitev. Najbrž upajo Heimwehri, da bodo iz vtisa, ki ga bodo povzročile njihove jesenske akcije, mogli skonstruirati svoje definitivno stališče. Njihovi odnosi do večinskih strank so zelo napeti. Tudi njihova naslonitev na kako stranko, eventualno na krščansko-socialno, ne bo tako lahka, ker sta v stranki dve nasprotni si struji.

Plavalne tekme za podsavezno prvenstvo

V kopališču SK Ilirije so se davi pričela tekmovanja za podsavezno plavalno prvenstvo. Na startu sta samo Ilirija in Primorje. Tekmovanja gredo po določenem programu prav lepo v redu, točka se vrsti za točko, ugovorov ni skoraj nobenih, malenkostnih protestov tudi ne. Rezultati dopoldanskega tekmovanja so bili: Juniorji 50 m prosto predtekmovanje: 1. Vilfan (P.) 31.4, 2. Lavrenčič, 3. Fritsch (oba IL), 4. Majer (P.). II. predtek: 1. Jandl (P.), 2. Kodre (I.), 3. Lunder (P.), 4. Žirovnik (I.). Juniorke 50 m prosto se vrši samo finale.

Seniorji 100 m hrbtmo: I. predtek: 1. Pajer (I.), 2. Bradač (I.), 3. Mihel (P.), 4. Samig (I.). II. predtek: 1. Otruba (I.), 2. Medved (I.), 3. Jesih (I.), inž. Medved (P.). Seniorke 100 m hrbtmo: se vrši finale po programu, istotako tudi juniorke 100 m hrbtmo finale.

Juniorji 100 m prosto: I. predtek: 1. Vilfan (P.) v krasnem času 1.06.8, čas, ki je celo boljši od državnega prvaka Senjanoviča povodom lanskega tekmovanja za državno prvenstvo v kopališču Ilirija, 2. Tuma (P.), 3. Fritsch (I.), 4. Jamnik (I.). II. predtek: 1. Lavrenčič (I.), 2. Žirovnik (I.), 3. Majer (P.), 4. Kodre (I.). Juniorke 100 m prosto: I. predtek: 1. Lampret (I.) 1.35.3, boljšo od obstoječega jugoslovenskega rekorda, 2. Fetihi (I.), 3. Bradač (I.), 4. Hock (P.). II. predtek: 1. Wohlfart (I.), 2. Prekuh (P.), 3. Jenko (I.), 4. Aplenč (P.). Seniorji 200 m prsno: I. predtek: 1. Grlic (I.), 2. Bradač (I.), 3. Kolar (P.), 4. Nikšič (P.). II. predtek: 1. Volkar (I.), 2. Ogrin (P.), 3. Liška (I.), 4. Justin (P.). Juniorji 100 m prsno: I. predtek: 1. Stegnar (I.), 2. Dolenc (P.), 3. Kirbis (P.), 4. Skrbinšek.

II. predtek: 1. Šturm (P.) v času 1.32 za 4. sekunde bolj še od podsavezne rekorda, 2. Jamnik (I.) 3. Brvar (P.), 4. Kukovec (P.).

Tekmovanje se še nadaljuje. Do sedaj so se vršila samo predtekmovanja, finalne točke se vrše v nedeljo. V finale pridejo vsi v poročilu omenjeni plavalci. Predteki se morajo vršiti zato, ker je vsak klub prijavil za vsako točko 6 tekmovalcev.

Šahovsko svetovno prvenstvo

Hamburg, 26. julija. Stanje turnirja za svetovno šahovsko prvenstvo je bilo po sinočnjih igrah naslednje: Madžarska 41.5, Poljska 41, Avstrija 38.5, Nemčija 37.5 (I), Holandska in Združene države 36 (I), Anglija 35 (I), Švedska 35, Latviška 30, Danska 29, Rumunija 25.5, Francija 23, Litovska 22, Španija 19.5, Islandska 18, Finska 17.5 in Norveška 14. — Damsko svetovno prvenstvo si je priborila Čehinja Vera Menčíkova.

Smrt francoskega diplomata

Pariz, 21. julija. AA. Viceadmiral Touchard, francoski poslanik v Švicli je umrl v Sissachu blizu Basla v Švicli.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza. Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 22.69, Berlin 13.4625, Bruselj 7.8828, Budimpešta 9.885, Curih 1095.9, Dunaj 796.72, London 274.35, Newyork 56.265, Pariz 221.84, Praga 167.18, Trst 295.32.

Inozemske borze. Curih: Beograd 9.125, Pariz 20.2425, London 25.03875, Newyork 514.475, Bruselj 71.97, Milan 26.995, Madrid 58.90, Amsterdam 207.05, Berlin 122.88, Dunaj 72.71, Sofija 3.735, Praga 15.255, Varšava 57.70, Budimpešta 90.215, Bukarešta 3.06.

Pred velikim gasilskim praznikom

Češkoslovaška udeležba, darila in odlikovanja naših gasilcev —
Apeli občinstvu in navodila udeležencem kongresa

V Ljubljani, 26. julija.
Za vseslovenski gasilski kongres v Ljubljani vlada veliko zanimanje tudi med češkoslovaškimi gasilci.

Zadnje čase skoraj ne mine dan, da bi ne priobčili češki listi kakšne vesti o velikih gasilskih manifestacijah v Ljubljani. »Narodny Listy« priobčujo v četrtkovni številki pod naslovom »Kongres slovenskega gasilstva v Ljubljani« informativen članek, ki se glas:

»V drugem tednu avgusta se bo vršil v Ljubljani kongres slovenskega gasilstva in jugoslovenski, zlasti slovenski listi, so že več tednov polni vesti o najzanimivejših pripravah in podrobnih propozicijah za kongres. Vsi z veseljem beležijo, da pripravljajo zlasti češkoslovaško prostovoljno gasilstvo veliko udeležbo na kongresu.

Poleg Sokola je prostovoljno gasilstvo v Jugoslaviji ena najmočnejših organizacij, zlasti na ozemlju, ki je pripadalo Avstro-Ogrski. S temi starimi organizacijami je imelo naše gasilstvo zelo živahne stike in jih je ohranilo do zdaj. Po prevratu je krenulo jugoslovensko gasilstvo svojo pot razvoja, vendar so pa ostali še nadalje bratski stiki, zlasti z Ljubljano.

Prostovoljno gasilstvo Jugoslavije se ni zedinjeno tako, kakor je bilo zedinjeno sokolstvo. Zedinjenje zaenkrat ni bilo tako aktualno, pač pa se pripravljajo za najbližjo bodočnost.

Najmočnejše in najnaprednejše gasilstvo ima dravska banovina, to je bivša slovenska dežela, ki je bilo in ostalo zares v najtesnejših bratskih stikih s češkim prostovoljnim gasilstvom. Po prevratu so slovenski gasilci prav tako kakor druge organizacije npr. Sokol, spontano, prostovoljno in z velikim navdušenjem izvajali posledice iz narodnega in državnega zedinjenja, skliki so tesni skupnosti slovenskega plemenskega pripadnosti, razširili svoje delovanje na vso državo in se izpremenili tudi po nazivu iz slovenskega gasilstva prostovoljno v jugoslovensko gasilstvo. V Ljubljani je bila ustanovljena Jugoslovenska gasilska zveza, ki je se zdaj največja jugoslovenska gasilska organizacija. Šteje 38 žup s 675 društvi in ima okrog 20.000 članov. Zveza deluje v glavnem na ozemlju bivše monarhije. V Srbiji so ostala samostojna srbska društva in se združila šele 1. 1929 v srbsko zvezo, ki šteje okrog 3000 članov. Tudi v Bosni je ostalo gasilstvo samostojno, organizirano v Bosansko-hercegovaško zvezo, ki šteje okrog 1500 članov. Poleg teh treh zvez obstoja še več gasilskih društev v Dalmaciji, Crni gori in posebej na ozemlju stare Srbije, ki niso vključena v nobeni zvezi, toda na kongres so prijavljena.

Ze iz tega pregleda je jasno razvidno, da bo kongres slovenskega gasilstva velika organizacijskega pomena za nadaljni razvoj jugoslovenskega prostovoljnega gasilstva in prvi vrsti zato, ker bo močnejša vzpodbuda k nadaljni organizatorni pogleditvi v smislu koncentracije. Tako, kakor stoji stvar zdaj, je jasno, da najštevilnejša udeležba iz Češkoslovaške ne bo samo reprezentančna, temveč naši bi morali tudi pokazati, kakor je sijajno storilo naše sokolstvo, da je v zedinjenju sila in moč in da je zedinjenje ukaz časa. Poleg tega je pa seveda treba, da naše gasilstvo pripomore k zbliznanju in utrditvi medsebojnih stikov obeh narodov v okviru svoje organizacije, kakor je storilo to sokolstvo v okviru sokolske organizacije.

V petek 1. avgusta bo otvorjena v Ljubljani v prostorih ljubljanskega veleposlanišča razstava kot dopolnilno kongresa. Razstavljene bodo ne samo docela moderne kolekcije opreme, brizgaln, orodja itd., temveč bo prirejena zgodovinska in retrospektivna razstava materiala in predmetov, katere so si ohranila v spomin razna društva.

Ta del razstave obeta biti posebno zanimiv in glasom jugoslovenskih listov vzbujajo npr. občudovanje vsakovrstne stare brizgalne opreme, najstarejšega društva iz Kamnika, stara nad 100 let, posebnega ogromna. Poučna je tudi razstava opreme in raznih primitivnih gasilskih sredstev in pripomočkov. V ekspoziciji modernih sredstev in opreme razstavlja več domačih izdelovalcev in tovarn, zlasti slovenskih, pa tudi mnogo avstrijskih tvrdk, kakor pravijo listi. (Kaj pa češke tovarne?)

Končno prirede jugoslovenski slikarji in kiparji v okviru kongresa svojo umetniško razstavo plakatov, propagandnih slik in sploh drugih umetnostnih del, slik in kipov.

Češkoslovaško gasilstvo je zaključilo obširne priprave za udeležbo na ljubljanskem kongresu in udeleženci se odpeljejo 31. julija ob 10. zvečer iz Prage. Udeleženci iz Benešova, Tabora in Bodejovic se jim priključijo spetoma. Kongresa se udeležijo nad 300 članov, poleg 20 članskega vzornega telovadnega društva, ki nastopi pri javnih vajah v Ljubljani.

Udeležence bo vodil kot vrhovni organizator, osrednji ravnatelj Machacek. Kongresa se udeležijo vse predsedstvo zveze na čelu s starostom Seidlom, vse odbor zveze in predstavniki vseh deželnih društev. Zveza bo imela v Ljubljani v slavnostnih dneh odborovo sejo.

Naši gasilci vzeajo s seboj mnogo daril za jugoslovenske organizacije in poedince. Mnogo vodilnih činiteljev jugoslovenskega gasilstva bo imenovanih za častne člane in dode častne znake, umetniško delo v obliki okrasnega reda po osnutku akademika kiparja Kavana. Znak je pozlačen in okrašen s češkimi granati. Župa taborska pokleni mnogim osebnostim v Jugoslaviji krasen album Tabora in Taborskega, pa tudi pardubiška župa ima pripravljeno darila. Umetniški kip akademika

kiparja Opaternega, darilo češkoslovaškega gasilstva jugoslovenskemu gasilstvu, krasno bronasto delo, je bilo že poslano predsedniku Engelbergu v Ljubljano. Predsednik ga izroči kralju Aleksandru. (Ta kip je že prispel v Ljubljano in je razstavljen v izloženem oknu tvrde Magdi na Aleksandrovi cesti. V Prešernovi ulici je pa razstavljen v izloženem oknu tvrde Schwenfner kongresni znak, katerega pokloni Nj. Vel. kralju Jugoslovenska gasilska zveza. Op. ured.).

Po kongresu se razidejo naši udeleženci v večjih skupinah po Jugoslaviji, največ na morje (prav nič se ne boje prigod v Pašmanskem prelivu) in v Črno goro.

Nova gasilska zastava

V okviru kongresa slovenskega gasilstva v Ljubljani proslavi eno naših najstarejših in najzaslužnejših gasilskih društev in sicer I. ljubljansko prostovoljno gasilno društvo 60 letnico svojega obstoja. Društvo je prejelo k proslavi že nebroj čestitk iz vseh krajev države, pa tudi iz bratske Češkoslovaške. Odbor dobiva tudi številna darila, od raznih društev iz vseh krajev države, prijateljev in mecenov gasilcev. Te dni je bila društvu posklonjena krasna nova zastava, ki je od danes naprej razstavljena v trgovini Mayer v Stritarjevi ulici. Zastavo so posklonili neimenovani dobrotniki, narejena je bila po načrtih inž. arhitekta Osmaha, izdelala jo je pa tvrdka Neškudla v Ljubljani. Zastava je bogata z zlatom izvezena, na eni strani je velika slika Sv. Florijana, zaščitnika gasilcev, ter letnica 1870—1930 z napisom I. ljubljansko gasilno društvo. Druga stran je modra, na njej je vezan stih Mihe Opeke:

V ognju ljubezni
do bratov plantimo
ogenj sovražni
krotimo, gasimo.

Zastava je res prekrasen izdelek in bo zaslužnemu gasilnemu društvu samo v ponos. Za zastavo je prejelo društvo že okoli 100 zlatih žebeljev iz vseh krajev države.

Narodnemu ženstvu

V dneh 1.—4. avgusta se bo vršil v Ljubljani I. kongres prostovoljnega slovenskega gasilstva pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I.

Tega kongresa se udeležijo poleg jugoslovenskega tudi večje skupine prostovoljnega gasilstva slovenskega (češkega, poljskega, bolgarskega) ter zastopniki in odposlanci raznih državnih gasilskih zvez Evrope. Povdarjati važnost in pomen te velikopotezne, obširne in v slovenske organizacije bi bilo odveč. Vsakdo ve in zna ceniti koristno in nesebično delovanje gasilstva, ki je izključno usmerjeno le v korist splošnosti in posameznika.

Naša dolžnost je torej, da izkažemo ob priliki vseslovenskega gasilkega kongresa gasilstvu vso pažnjo in naklonjenost, da izkažemo našemu gasilstvu naše spoštovanje in hvaležnost.

Iz teh razlogov naj pri gasilskih prireditvah v slavnostnih dneh sodeluje slovenska žena! Podroben program prireditve je razviden iz javnih oglasov in dnevnega časopisa.

Slovensko ženstvo! Vabimo te, da se udeležiš v čim večjem številu teh slavnosti. Osobito prosimo naše ženstvo iz vseh pokrajin dravske banovine, da sodeluje v nedeljo, dne 3. avgusta t. l. pri slavnostnem sprejmu v narodnih nošah. Zbirališče narodnih noš, bodisi posameznih ali v skupinah, je v nedeljo, dne 3. avgusta ob 8. uri jutraj na Kongresnem trgu pred univerzo.

Ljubljansko ženstvo posebej in vse ljubljansko občinstvo opozarjamo, da praznuje I. ljubljansko prostovoljno gasilno in rebervalno društvo v dneh kongresa tudi 60-letnico svojega človekoljubnega in požrtvovalnega delovanja.

Tudi teh slavnosti naj se udeležijo slovensko ženstvo! Posebej pa je še poklicano ljubljansko ženstvo, da s svojo udeležbo in navzočnostjo povzdigne redko jubilejno slavo in da tako izraza hvaležnosti in simpatij do tega društva. Tudi teh slavnosti, katerih program je že objavljen, naj se udeleži ženstvo če le morete v narodnih nošah.

Franja dr. Tavčarjeva.

Poziv Ljubljani

Olepševalni odtok kongresnega odbora Jugoslovenske gasilske zveze se obrača na prebivalstvo Ljubljane z naslednjim pozivom:

V dneh od 1. do 4. avgusta se bo vršil v Ljubljani vseslovenski gasilski kongres, združen s proslavo 60 letnega obstoja Prvega prostovoljnega gasilnega in rebervalnega društva v Ljubljani. Nj. Vel. kralj Aleksander I. je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad kongresom. Po dosedanjih prijavah se udeležijo kongresa odlični zastopniki inozemskih gasilskih federacij, tako Češke, Poljske, Bolgarske, Francije, Anglije, Portugalske, Belgije, Estonke, Latvije in Avstrije. Poleg tega se udeležijo kongresa vse jugoslovenske gasilske zveze kot Hrvatsko-slovenska vatrogasna zajednica, Savez vatrogasnih četa za Bosnu i Hercegovinu, Bački vatrogasni savez, Zvezica požarnih društev za Srbijo i Južno Srbijo. Ni dvoma, da se bodo te dni zgrnile v Ljubljano velike množice tuzemskih in inozemskih gostov. Neobhodno potrebno je, da vse te goste sprejme Ljubljana pod svoje okrilje čim slovesneje. Povdarjati važnost in pomen te velikopotezne, obširne in v slovenske organizacije bi bilo odveč. Vsakdo ve in zna ceniti koristno in nesebično delovanje gasilstva, ki je izključno usmerjeno le v korist splošnosti in posameznika.

zacije bi bilo odveč. Vsakdo ve in zna ceniti koristno in nesebično delovanje gasilstva, ki je izključno usmerjeno le v korist splošnosti in posameznika.

Podpisani odtok najljubšeje naproša ljubljansko meščanstvo, da bagovoli v omejenih dneh okrasiti poslopja in okna stanovanj z državnimi zastavami, preproga: mi in cvetjem.

Apeliramo na ljubljansko meščanstvo, da tudi to pot sprejme drage slovenske in tuje goste čim slovesneje.

Dolžnost vsakega Ljubljanačana naj bo, da izkaže ob priliki vseslovenskega gasilkega kongresa gasilstvu vso pažnjo in naklonjenost.

Apeliramo torej na že večkrat izkazano in dokazano gostoljubnost ljubljanskega meščanstva in prosimo, da blagovoli ugostiti tej naši želji in prošnji.

Prevoz udeležencev

Da bo mogla železniška uprava organizirati prevoz množic za gasilski kongres, je neobhodno potrebno, da se udeleženci držijo točno razporeda, ki ga je železniška uprava določila v sporazumu s kongresnim odborom Jugosl. gasilske zveze v Ljubljani in železniškim odtokom.

Razpored prevoza je sledeči:

Udeleženci proge Maribor gl. kol.-Celje izključno in udeleženci proge Čakovec-Pragersko ter Murska Sobota-Ljutomer, Gornja Radgona-Ljutomer in Ljutomer-Ormož se morajo odpeljati v soboto zvečer z zadnjim večernim potniškim vlakom. Za te udeležence vozi od Zidanega mosta do Ljubljane posebni vlak, ki prispje v Ljubljano ob 3.42. Za povratek teh udeležencev vozi v ponedeljek dne 4. avgusta posebni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 6.40.

Udeleženci proge Prevalje-Dravograd in Dravograd-Slovenjgradec odpotujejo v soboto dne 3. avgusta z zadnjim potniškim vlakom do Slovenjgradca, odkoder vozi do Celja odnosno Ljubljane posebni vlak za vse udeležence proge Dravograd-Celje (Savinjska dolina) in za Celje loke posebni vlak, ki odhaja iz Slovenjgradca ob 21.10 iz Velenja ob 22.52, iz Zalca ob 0.25, iz Celja ob 1.10 ter prispje v Ljubljano ob 4.09.

Za povratek teh udeležencev je predviden poseben vlak od Ljubljane do Velenja s priključkom v Velenju na prvi jutranji mešani vlak proti Dravogradu ter odhaja iz Ljubljane ob 23.40.

Udeleženci proge Zidani most - Ljubljana prevozi prvi jutranji potniški vlak, ki odhaja iz Zidanega mosta ob 3.37 in prihaja v Ljubljano ob 7.21. Za povratek naj uporabijo udeleženci nedeljski izletniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 22.18, ki bo imel postanek v vseh postajah in postajališčih, ali pa nočni potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 0.55.

Udeleženci proge Dobova - Zidani most se odpeljejo z izletniškim vlakom št. 628, ki odhaja iz Dobove ob 0.15, iz Brežic ob 0.28 in ima postanek v vseh postajah in postajališčih do Zidanega mosta. Za povratek za te udeležence je določen nedeljski izletniški vlak kakor za skupino III.

Udeleženci proge Rakek - Ljubljana uporabijo prvi jutranji potniški vlak, ki odhaja iz Rakeka ob 5.56 in prihaja v Ljubljano ob 7.12. Za povratek je določen zadnji večerni potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 23.05.

Udeleženci proge Kamnik - Ljubljana se vozijo s prvim jutranjim potniškim vlakom, ki odhaja iz Kamnika ob 5.42 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 6.55. Za povratek vozi posebni vlak z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 22. uri.

Udeležence proge Metlika - Novo mesto se odpeljejo v soboto z zadnjim večernim mešanim vlakom do Novega mesta, kjer prenoče v vagonih ter se peljejo jutraj iz Novega mesta ob 3.30 s posebnim vlakom. Ta posebni vlak morajo uporabiti tudi vsi udeleženci iz Novega mesta in cele proge Novo mesto - Grosuplje izključno. Ta vlak odhaja iz Trebnjice ob 4.15, iz Stične ob 5.02 in dospe v Ljubljano ob 6.30. Za poratek vozi posebni vlak z odhodom iz Ljubljane ob 22.25 do Novega mesta.

Za udeležence proge Kočevje - Grosuplje in Grosuplje - Ljubljana vozi posebni vlak, ki odhaja iz Kočevja ob 4. uri, iz Ribnice ob 4.36, iz Grosuplje ob 6.05 in prihaja v Ljubljano ob 6.44, istotako vozi za povratek vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 21.40.

Udeleženci iz proge Kranjska gora - Jesenice uporabijo zadnji večerni potniški vlak do Jesenice, kjer prenočijo v vagonih ter se odpeljejo jutraj s posebnim vlakom, ki odhaja iz Jesenice ob 4.45 iz Radovljice ob 5.13, iz Kranja ob 5.47 in prihaja v Ljubljano ob 6.41. Ta vlak naj uporabijo tudi vsi udeleženci na progi Jesenice - Ljubljana. Za povratek vozi posebni vlak za udeležence za Radovljiške župe oziroma za progo Podnart Kropa - Jesenice - Kranjska gora in Jesenice - Bistrica Bohinjsko Jezero z odhodom iz Ljubljane ob 21.45 in prihodom na Jesenice ob 0.02. Za udeležence proge Kranj - Ljubljana in Kranj - Tržič vozi pa posebni vlak z odhodom iz Ljubljane ob 23. uri, ki vozi samo do Kranja.

Udeleženci proge Tržič - Kranj uporabijo prvi jutranji nedeljski mešani vlak, ki odhaja iz Tržiča ob 5.23 od Kranja do Ljubljane pa se vozijo s prvim jutranjim potniškim vlakom (št. 921). Za povratek iz Kranja vozi posebni vlak, ki odhaja iz Kranja ob 0.10 in ima zvezo v Kranju na posebnem vlak, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 23. uri (kakor pod IX).

Feliks Urbanc —

80 letnik

Ljubljana, 26. julija.

Kdo se še ni z občudovanjem osrli za elegantnim kavalirjem s srebrno brado na iskrenem plemenitem konjicu, ki ga skoraj vsak dan srečujemo v mestu ali okolici. Pri tem pogledu pa gotovo še nikdo ni pomislil, da bo ta mladeniško vzravnan kavalir jutri dopolnil že svoje 80. leto, še manj pa, da je ta simpatični gospod in ugledni ljubljanski trgovec bil sirota brez staršev in brez premoženja.

Rojen je bil naš jubilar v Brežicah in siroto je zredil njegov stric. Po dobro dovršeni ljudski šoli je stric poslal talentirane in izredno marljivega dečka daleč od doma v Kranj v starodavno trgovino Krisper. Tu si je pridobil najtrdnjše temelje svojega trgovskega delovanja in s svojim mirnim značajem ter vzgledno marljivostjo razen popolnega zaupanja svojega šefa tudi srce gospodarjeve hčerke Marije, do danes najboljšje jubilarove družice in pomočnice ter vzorne matere sinov Franca in Josipa ter hčerke Marije, vdove uglednega trgovca Perdanja.

Kot sodrnik svojega tasta je mladi trgovec začel trgovati v vinom in si kmalu toliko prihranil, da je pred 52 leti odprl v Ljubljani pod Trančo svojo trgovino z manufakturnim blagom, ki je pod spretnim vodstvom vedno po starih načelih postajala delujočega šefa kmalu zaslovela po deželi. Kupil je tudi to veliko staro hišo, trgovina se je pa tako naglo razvijala, da je v Kranju, kjer so solidnega trgovca spoštovali vsi kupci iz mesta in z dežele, odprli tudi filijalko, ki jo je pa v svetovni vojni zopet opustil. Ker je trgovina vedno narasčala in se je njen delokrog razprostrl ne samo po vsej deželi, nego tudi čez njene meje, je 1. 1903 sezidal veliko moderno palačo na Marijinem trgu, ki je še sedaj edina velika trgovska stavba po vsem mestnem vzoru v Ljubljani.

Se posebna zasluga podjetnega jubilarja je pa to, da je odprl pot v svet našim zobotrebem in s tem odprl nov vir dohodkov za revnega kmeta suhe Krajine in Ribniške doline. Malokdo namreč ve, da gredo naši drobni zobotrebci po vsem svetu kot najboljšje blago.

Vedno le miren trgovec se nikdar ni petal s politiko, pač je pa vedno brez razlike podpiral vsa naša narodna in dobrodelna društva, Uprava Narodne banke je moža, ki je še vedno vzor mladim trgovcem, zlasti s svojo marljivostjo, ker je še vsak dan prvi v svoji trgovini in se nikdar ne dovoli niti najmanjšega oddiha, imenoval za svojega cenjara. Tudi naš list šteje jubilarja med svoje najstarejše naročnike in zato naj nam oprost, da storimo svojo dolžnost kljub temu, da želi proslaviti svojo 80letnico le v najožjem krogu, da mu tudi mi čestitamo in želimo še mnogo zadovoljnih let.

SOKOL

Darovi za Malejevo mater

Brat Fran Krapež je izročil po bratu dr. Murniku »Ljubljanskemu Sokolu« Din 6737.50, ki jih je nabral med gosti in uslužbenci svoje restavracije in kavarne »Zvezda«.

Darovali so:

Gostje in obiskovalci kavarne in restavracije »Zvezda«	Din 3239.50
11 stalnih gostov »Din 100«	> 1100.—
stalno omizje Farona	> 750.—
uslužbenci restavracije »Zvezda«	> 548.—
uslužbenci kavarne »Zvezda«	> 300.—
g. Klopčič iz Pariza	> 150.—
g. Rozi Krapež in hčerka	> 250.—
godbeniki orkestra v restavr.	> 150.—
godbeniki orkestra v kavarni	> 100.—
g. Viktor Rohrman	> 100.—

Din 6.737.50

Podroben izkaz darovalcev je na razpolago v pisarni »Ljubljanskega Sokola«. Naj bi brat Krapež našel mnogo posnemalcev! Darovi znašajo skupno Din 12.937.50.

Odbor Ljubljanskega Sokola.

Sokolska proslava na Ježici

Jutri priredi ježenski Sokol v počaščenje svoje desetletnice javni nastop. Sokolska misel je drbila svoje gnezdo na Ježici 16. maja 1920, ko je bil v ljudski šoli ustanovljen občni zbor. Sokol na Ježici je bil od začetka do 1. 1925 odtok ljubljanskega Sokola I. Ker pa je takoj od početka dal organizaciji svojega dela solidno podlago, je vso čas vidno napredovalo ter se je 1. 1925 osamosvojil. Istega leta je kupil obširno delavnico, pritel z adaptacijo in 1. 1928 otvoril ljubek Sokolski dom. Od tedaj se opaža lep napredek v telovadbi, dramatikah in ostalem sokolskem delu. Na župnem zletu na Viču 1. 1929 tekmuje vrsta Ježice v nižjem oddelku in osvoji prvo mesto. Letos se je častno odrezala na tekmah v Ljubljani in Beogradu Društvo je zlasti letos pridobilo telovadnih in je pripravilo za jutrišnji nastop nad 50 lastnih telovadcev, med temi 5 vrst za orodno telovadbo.

Sokol na Ježici pričakuje jutri vse svoje številne prijatelje zlasti iz ljubljanskih in okoliških društev ter kamniškega okrožja. Povorka odide ob 14. uri izpred Urbančeve, ob pol 16. uri pa je na kraju dosedanjih prireditelj, namreč pri »Štirin« javna telovadba. Dobro je preskrbljeno za lačne in žejne, za plesalce in prijatelje srečelov. Sodeluje priznana godba Sokola I. Prireditelj se vrši ob vsakem vremenu, le telovadba za slučaj trajnega dežja odpade. Koleksarjem je na razpolago varna garderoba, avto postaja ob zletišču. Na svidenje!

— K zbirki »Ljubljanskega Sokola« za Malejevo mater so prispevali še: dva neimenovana po Din 100 (v prejšnjem izkazu pomotoma izpuščena), nadalje po Din 100: dr. Josip Ažman, Marija Gangl, neimenovani, dr. Ernest Rekar, Bogdan Zilič, Eduard Antosiewicz Din 20, Branko Palčič, Zagreb, Din 500. Skupno Din 6200.—.

— »Ljubljanski Sokol« ponovno opozarja, da sprejema prijave za propagandni izlet v Gornji grad, ki bo 10. avgusta, združen z javnim telovadnim nastopom, samo do sobote 2. avgusta, na poznejše prijave se ne bo mogoče ozirati. Na ta naš izlet, katerega priredimo skupno s Celjsko sokolsko župo in domačim gornjeograjskim Sokolom, vljudno vabimo članstvo vseh ljubljanskih in okoliških sokolskih društev. Bratje, ki imajo svoja vozila, naj se pridružijo avtokoloni, ki bo odhajala na dan izleta točno ob pol 7. izpred Narodnega doma. Člani v svečanem, članice v svečanem ali v telovadnem kroju.

Sokolsko društvo Štepanja v je preložilo svojo na dan 13. julija t. l. določeno javno telovadbo na žegnaniško nedeljo, to je na 27. julija 1930. Prireditelj se vrši na novem letnem telovadišču v Štepanji vasi. Začetek ob 4. popoldne. Sodeluje godba Sokola I. Po javnem nastopu je ples, šaljiva pošta in srečolov z jako lepimi dobitki. V primeru slabega vremena telovadba sicer odpade, vrši pa se vseeno veselica v prostorni društveni telovadnici. Na svidenje torej na našo žegnaniško nedeljo!

Beležnica

Kolešar.

Danes: Sobota, 26. julija 1930: katehizacija: Ana; pravoslavni: 18. julija, Sab. I. G.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Rio Rita.

Kino Ideal: Tajnosti šangaja.

Plavalne tekme za prvenstvo dravske banovine v kopališču Ilirije.

Zabavni večer v Zvezdi.

Prireditve v nedeljo.

Kino Matica: Rio Rita.

Kino Ideal: Pustolovce.

Plavalne tekme za prvenstvo dravske banovine v kopališču Ilirije.

Dežurne lekarnе.

Danes in jutri: Piccoli, Dunajska cesta, Bakartič, Sv. Jakoba trg.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadnih kapljah zasigurava naravna »Franz Josefov« grenčica lahko izprazni črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cevov so izkazala, da služi »Franz Josefov« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Najboljše, najtrajnejše, zato vseslovenski

Krst novega ljubljanskega letala

Po iniciativnem delu ljubljanskega Aerokluba, ki si je kot prvi aeroklub v državi pred štirimi leti nabavil privatno sportno letalo, dosega Ljubljana novo prvenstvo v konstrukciji in dograditvi sportnega letala povsem domačega porekla. Te dni je bil dogotovljen in preizkušen avion »Bloudček XV«, v nedeljo, dne 3. avgusta ob 11. uri popoldne pa se izvrši slovesni krst na bivšem vojaškem aerodromu v Šiški, kamor vabimo vse prijatelje letalstva, da počaste s svojo navzočnostjo požrtvovalno delo na polju domače aviacije.

Slovesen krst bo izvršil pomožni škof g. dr. Gregorij Rožman, kumoval pa bo ga Ksenija Hribarjeva.

Ker se bo svečanosti udeležilo tudi več letal aeroklubov iz ostalih delov države, bo prirediteljem podana možnost, da pokažejo svoj proizvod ob strani drugih avionov, ki so bili deloma kupljeni na Angleškem, deloma pa izdelani v domačih aeroplanskih tvornicah v Beogradu in Novem Sadu. Pridite in dokažite, da je letalstvo tudi v Sloveniji postalo spoštovana in priljubljena sportna panoga.

Aeroklub.

Sport

Ustanovitev ljubljanskega zimskosportnega podsaveza. Ker prvi skilicni sestank ljubljanskih klubov članov JZSS ni uspel, ujudno vabimo vse ljubljanske klube članov JZSS, da se udeležijo sestanka v svrhu razgovora o ustanovitvi ljubljanskega podsaveza, ki se bo vršil v petek 1. avgusta ob 20.30 v damski sobi

Ante Gaber.

NOVA SLIKA JOSIPA JURČIČA

Dokazi o avtentičnosti novega Jurčičevega portreta

Dne 23. januarja sem v »Slovenskem Narodu« št. 18. priobčil pod naslovom »Neznani portret Josipa Jurčiča« vest, da je najdena doslej neznana pisateljeva slika, ki so jo spoznali pisateljevi znanci, njegov brat Anton in pozneje tudi g. Cerar-Danilo (»Slov. Narod« 25. jan. št. 20.). Ta dva članka je g. župnik Ivan Vrhovnik skušal ovreči v »Življenju in svetlu« 18. aprila št. 16., češ, da zopet najdeni portret ne predstavlja Josipa Jurčiča, ampak Martina Bavdka, očeta Jurčičeve prijateljice, pokojne Helene, uglečnega trgovca, odločnega narodnjaka in župana v Mostah pri Ljubljani, kjer se je ta portret nahajal neopažen v Bavdkovi p. d. Uličarjevi hiši do smrti Helenine.

Gospodu župniku, odličnemu zgodovinarju in tudi meni vedno prijateljskemu mentorju, zagotavljam z vso hvaležnostjo in spoštovitostjo, da je prav tako, kakor njegov članek, tudi moja današnja replika le iskanje resnice, gotovo sine ira...

Rdeči lajbeč

Začenjam z njim, ker tudi moj dobrohotni nasprotnik pričinja z izjavo ministra g. Ivana Hribarja, ki se živo spominja potez Jurčičevega obraza, saj je bil njegov nerazdružni prijatelj (J. Hribar, Moji spomini, I. 81) in z njim skoraj vsak dan skupaj. Ko je namreč zagledal portret, je dejal: »To ni Jurčič! Rdečega telovnika ni nikdar nosil in sploh ničesar, kar bi vzbujalo pozornost.«

Na sporni sliki, delu mojstra Ivana Franketa, ima portretiranec rdeč telovnik nenavadnega in tudi pri slovenski narodni noši neobičajnega kroja, ker je za dober prst ob robu prešit z nitjo, kar naši telovniki niso bili. Zaradi tega telovnika je tudi misr. Steska agnosiral portretiranca skoraj pravilno za Hrvata, seveda pravilno le tedaj, če bi šlo za portret telovnika, ne pa za podobo človeka. Tega mi menda nikdo ne ovrže, da je slika portret človeka, kjer je bistvena glava, ne pa telovnik, ki se ga sicer spominja tudi moj junaški soborec g. Danilo, pa zato vendar še ni za določitev portretirane osebe odločilnega pomena, saj vendar barva obleke za identičnost ni važna, ker slikarji prav radi zaradi slikovitosti in barvitosti kostumirajo portretirance po svoje. Pomislimo samo na razne slikovito drapirane plašče drugih slavnih mož one dobe, ko je bilo historično slikarstvo na višku in mu je do zadnjega sledil tudi mojster Franke, ki je za njegova dela iz tega časa ta živa barva tudi značilna. Tega spaktakljivega telovnika se je razen g. Danila spomnila tudi Jurčičeva svakinja Ana, žena njegovega brata Antona, dne 18. januarja t. l. in pred domačini in sosedoma gg. Antonom Lampretom ter Cirilom Hočevarjem na Muljavi pripovedovala g. Adolfu Golobu, znanemu trgovcu s štirinami na Galusovem nabrežju, ki nam je odkril in rešil že več umetniških in zgodovinskih zanimivosti, in njegovi gospodični sestri, da se dobro spominja rdečega lajbeča in na gornjem gumbu zapete verižice za uro, češ, da so se njeni otroci kaj radi poigravali s to stricevo verižico. Se bolj sta mi pa dne 1. majnika potrdila pisatelj brat Anton in njegova žena pred pričmi to rdečo vestjo, češ da jo je Jožek najbrže dobil iz Jablanice na Hrvaškem od svojega strica Jurja, ki mu je večkrat poslal kaj stare obleke, ker si jo študent-pisatelj ni mogel sam napraviti.

Tudi še starejši prijatelj Josipa Jurčiča, kakor je minister g. Ivan Hribar, in nad vsak dvom verodostojna ter kljub častitljivi starosti popolnoma bistra priča je pa veljegludni in splošno spoštovani bivši ljubljanski župan g. Peter pl. Grasselli. Ta neovrgljiva priča, ki smatra sliho za

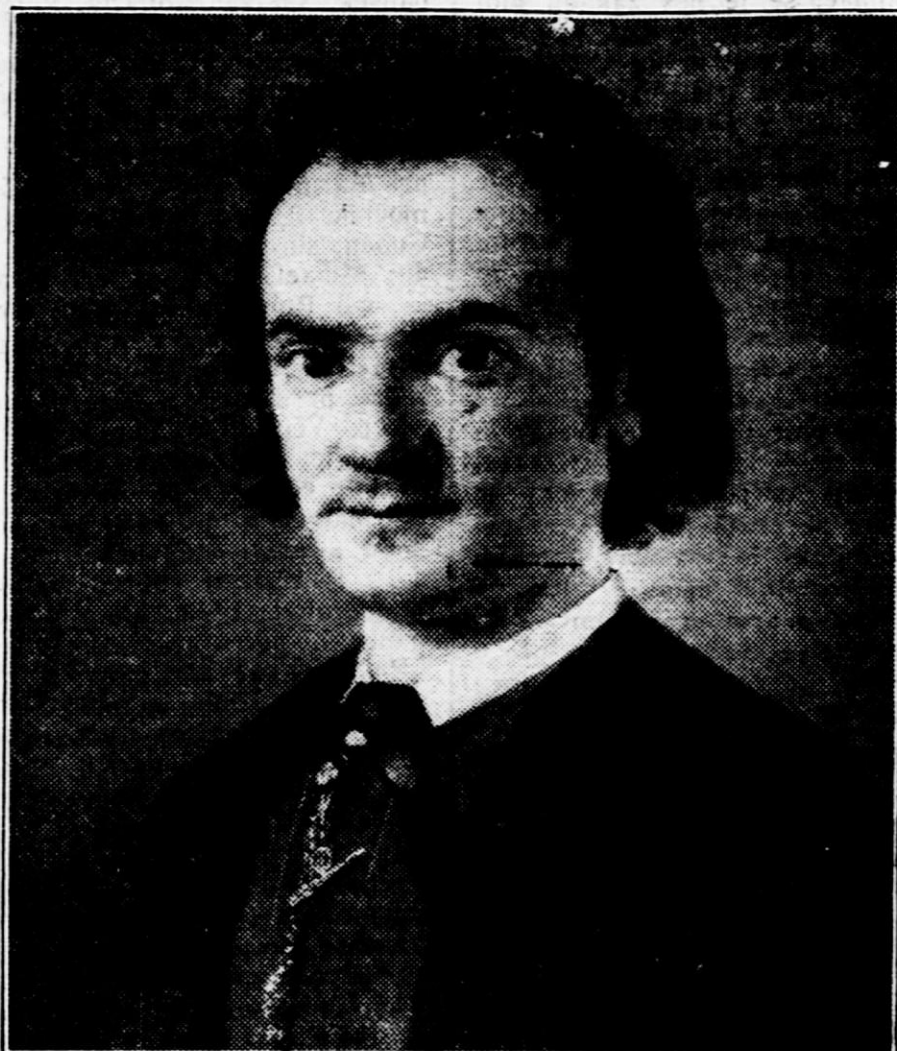
najboljši Jurčičev portret

je nujenja, da se je morda Jurčič, ki drugače nikdar ni nosil ničesar, kar bi padalo v oči, rodoljubni in romantično navdahnjeni Heleni za ljubo oblekel za fanta z rdečim lajbečem. Tudi to zelo verjetno domnevo tako odličnega pisateljevega prijatelja poklanjam dvomljivcem, ker rdeče vestje — kakor že rečeno — ne smatram za bistveno potrebno k dokazu.

Na umetniki in fotografi smatrajo celo telovnik na Jurčičevi fotografiji, ki je iz Levceve posesti prišla v last direktorja ličijske knjižnice g. dr. Šlebingerja in je bila objavljena tudi v »Življu in Svetu«, za prav tako rdeč kakor je oni na sliki. Znamo je, da je na fotografijah, posnetih s starimi ali pa tudi novimi za stopnjevanje barv drugače občutljivimi ploščami kakor so naše oči, rdeča barva tako temna kakor črna, sinja barva je skoraj bela, temnomodra pa siva. Mogoče je torej in kdor pogleda kroj telovnika na obeh slikah, je celo verjetno, da je tudi telovnik na fotografiji rdeč ali pa celo isti, kakor na sliki, saj ima popolnoma enak kroj, samo da je na fotografiji spet na zgornjem, na obeh portretih enake gumbu s (pleteno) vrvice, ki na sliki ni vidna, a je lahko skrita pod suknjičem, ker poizeg verižice ali ni ugajala slikarju ali pa le slučajno.

Na obeh portretih je pisatelj oblečen precej fantastično, saj ima na sebi star telovnik knežkega hrvaškega Ilirca — a ne zaradi pozerstva, da bi zbujal pozornost, temveč le na željo svoje ljubice, še bolj gotovo pa samo zaradi svoje revščine.

Pa tudi te argumente darujem nevernim Tomažem, ker zaupam v srečno iznajdljivost in se zanesem na nezmotljivost prijatelja Danila, ki je v gledališki garderobi odkril slavni Petelkufkov frak, našel kar dva Vodnikov cilindra in je sam nosil poročniško uniformo sedanjega generala Maistra (glej ponatis Danilovih »Spominov« v »Slov. Narod« št. 93) že ob okupaciji Bosne, ko je bil general Maister star šele 4 leta, zato počakajmo, da nam priteče tudi še ta spakljivi Jurčičev lajbeč.

Josip Jurčič

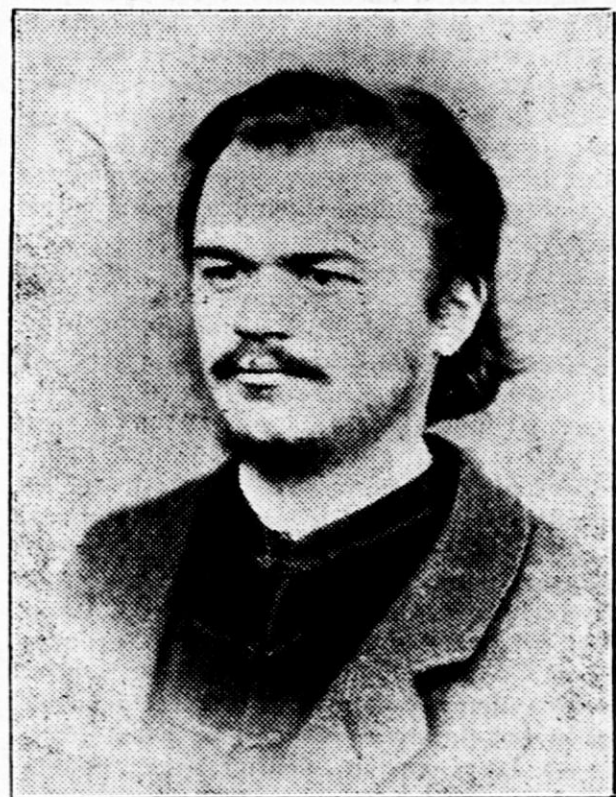
Detalj I. Franketove slike iz l. 1874.

Martin Bavdek in Franc Piškur

»Najvažnejši prigovor proti identiteti portreta je njegov izvor. Z ugotovitvijo, da je bila ta slika last Helene Bavdkove, je izpodbijala trditev, da portret predstavlja Jurčiča.«

Tako misli g. župnik Vrhovnik na podlagi svojih poizvedb, jaz pa prav zaradi preverjenosti portreta iz Bavdkove hiše trdim, da je portretiran Jurčič, kakopak tudi na podlagi svojih izsledkov.

Ze lani marca meseca sem pisal v »Jutru«, kako »Priturali so furmanic, namreč, kako sta tovorila moj stric g. Franc Piškur in njegov najboljši prijatelj Martin Bavdek ali po domače Karonov« ta lepi Francelj in Uličarjev Martin vino s Hrvaškega. Kako sem pa hotel svojega starega strica lepše počastiti in predstaviti čitateljem ob njegovi 90letnici, kakor z njegovimi lastnimi besedami in zanimivimi spomini, ki sem jih zapisal do besede tako, kakor mi jih je narekoval. No, sicer pa vsa stara Ljubljana pozna svojega najstarejšega someščana in vedno vzgledno trdnega slovenskega naprednjaka. O svojem najboljšem prijatelju Bavdku mi je pravil mnogo imenitnega, ampak najboljša je ta-le:

Fotografija Josipa Jurčiča, last direktorja dr. Šlebingerja

Cesar Franc Jožef in Martin Bavdek

Ko sem včeraj hotel pretehtati tudi Bavdka v članku g. župnika, sem seveda s sliko šel k stricu v Florijansko ulico. Vprašal sem ga, ker je Bavdkova starost za sliko važna zadevščina, katerega leta je bil Bavdek rojen.

»To je pa Bavdek dostikrat povedal. Če ga je kdo vprašal, koliko je star, pa je dejal: Tistega leta sem rojen kakor cesar, in tistega leta sem prevzel, kakor cesar, samo da sem jaz dve domačiji prigospodaril, cesar je pa dve deželi zapravil. — Veš, Bavdek je bil hudo varčen in ga je nazadnje sama lakomnost vzela, in cesarja ni mogel, da ga Uličar še po nemško pozdraviti ni hotel, cesar ga pa zato ni hotel povabiti na kosilo. Tisto tablo je pa pozneje Uličar vzdal tudi samo za to, ker so ga silili in mu je šlo za izgubo. Kaj mu je bilo? Lakomnost ga je spravila, sem že dejal. Na velik majnikov semenj je vtržil 4000 goldinarjev pri živini in konjih, — ponedeljek je bil — potem sva pa šla v čitalnico, kakor vedno. Ker je bil vesel takega denarja, je staval kar stotak na keglje, notar Orel je pa kegljal za njega. Neprenehoma je dobival, tako srečo je imel ta dan, in ni se mahnil od banke ves večer, čeprav sem ga, naj gre ven, da ne zbolí. Ni mogel od denarja, ki je rasel v tisočake, in ko sva šla, je spravil 5000 goldinarjev dobička. Ali kaj mu je pomagalo vseh 9000, ko se mu je yoda zaprla in je legel ter že v petek umrl.«

Tako mi je povedal stari stric, kar se pa slike tiče, smo pa takole zapisali in podpisali.

Martin Bavdek

Detalji fotografije iz l. 1874.

Izjava g. Franca Piškurja

Podpisani Franc Piškur, posestnik v Ljubljani Florijanska ulica 19, sem do polnil 91 let, a vendar dobro slišim in vidim, Martin Bavdek je bil od otroka do svoje smrti moj najboljši prijatelj in sva bila vedno skupaj na vseh kupčijskih potovanjih po Hrvaškem in po Kranjskem, pozneje, — ko sva se preselila v Ljubljano, on v Vodmat, kjer si je l. 1862. sezidal hišo ter se je nekaj let pozneje z Grosupljega preselil v njo, jaz pa na Poljane, kjer sem imel gostilno »pri belem volu« — sva tudi vsak dan občevala.

Ko smo bili l. 1873. Bavdek, jaz in Grošelj, hišnik v stari cukrarni, na razstavi na Dunaju in sva pozneje z Bavdkom večkrat obujala spomine, kaj sva videla, je l. 1874. nekega dne v kavarni »pri Mokarju«, sedaj pri »Slonu« dejal Bavdek: Francelj, če sva že vedno skupaj in sva bila še na Dunaju skupaj, se pa pojdiva še skupaj fotografirat Veš, jaz se bom takole naslonil na roko, kakor bi kaj tuhtal, ti pa čakaj, kaj bom povedal.« Šla sva takoj in se res fotografirala, kakor je na sliki. Dobro se pa spominjam, da je pisatelj Jurčič dal Bavdkovi hčeri Heleni svojo sliko, ker sta se mislila poročiti. Ker je bil Jurčič tudi moj prijatelj, sem Heleno večkrat pregovarjal, naj ga vzame, češ da je fajn gospod in poštenjak, pa je zaradi Jurčičeve bolezní s poroko vedno odlašala, dokler ni Jurčič umrl. Tudi Martin Bavdek je bil s poroko zelo zadovoljen ter mu je bilo zelo hudo po Jurčiču, ko ga je vzela jetika. Po Jurčičevi in očetovi smrti sem Heleni večkrat komandiral kakega ženina in ji marsikaterega pripeljal pokazat, pa je vedno dejala, da ga ne mara, češ, če bi se bila hotela možiti, bi bila pa Jurčiča vzela.

Gospod z rdečo vestjo je Jurčič in nikdo drugi, res je pa, da ga je Franke naslikal bolj zdravega in debelega, kakor je bil vedno bolehní Jurčič. Spominjam se tudi dobro, da je imel pod očesom bradavico, ker sva bila večkrat skupaj v čitalnici in drugod, prihajal je pa tudi v gostilno k meni, zlasti ob sredah in sobotah, ko je pripeljal njegov brat z Muljave prešiče in je Jurčič vedno plačal tudi za njegovo kosilo. Govoril Jurčič ni mnogo in je bil vedno bolj tih. Ne spominjam se Jurčiča v rdeči vestji, za Bavdka pa dobro vem, da nikdar ni imel takega lajbeča in tudi nikoli ni nosil tako pripete verižice, kakor je na sliki.

Svojo izjavo potrjujem z lastnoročnim podpisom.

Ljubljana, 2. maja 1930.

Ivan Piškur s. r.
Marica Kruharjeva s. r. Dragica Mulec s. r.
hčeri kot prič.

Radioprogram

Nedelja, 27. julija

9.30: Prenos cerkvene glasbe; 10: Versko predavanje, p. dr. Gvido Rant; 10.20: Jože Krošl: Kmetijsko nadaljevalno šolstvo pri nas in drugod; 10: Koncert radio-orkestra; 12.15: Tedenski pregled; 15: Plošče; 15.30: Nušič: »Navaden človek«, veseloigra (št. Jakobski gledališki oder); 16.30: Plesna glasba; 20: Pevski kvartet »Premelč«; 20.45: Prenos z Bleda; 22: Časovna napoved in poročila; 22.15: Koncert radio-orkestra; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 28. julija

12.30: Plošče; 13: Časovna napoved, borza, plošče; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 18.30: Koncert radio-orkestra; 19.30: Dr. Fr. Veber: Die Erkenntnistheorie des hl. Augustinus und Thomas von Aquino, predavanje v nemškem jeziku; 20: Plošče; 20.30: Poezija morja, izjava radio-orkester; 22: Časovna napoved in poročila.

Torek, 29. julija

12.30: Plošče; 13: Časovna napoved, borza, plošče; 13.30: Iz današnjih dnevnikov; 18.30: Koncert radio-orkestra; 19.30: Prof. Kolar: Prosveta v sokolstvu; 20: Prenos iz Zagreba; 22: Časovna napoved in poročila; 22.15: Prenos z Bleda; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Tako čisti VIM Vaše kuhinske predmete iz lesa!

Nova regulacijska dela v Ljubljani

Te dni so pričeli regulirati Celovško cesto — Regulacija Pražakove ulice bo kmalu končana — Ureditev prostora med semeniščem in škofijo

Ljubljana, 25. julija.

Regulacijska dela v Ljubljani, s katerimi se je začelo že pred dvema letoma, se pridno nadaljujejo. Mesto regulirajo na vseh koncih in krajih, popravljajo ulice, zasipavajo jame, urejajo kanalizacijo, širijo ceste, odstranjujejo razne nepotrebne barake in naprave itd. Večina regulacijskih del gre po načrtih arhitekta Plečnika, deloma pa tudi kar iz praktičnih vidikov.

Med drugimi regulacijami je prišla letos na vrsto tudi Celovška cesta, ki je bila temeljito ureditve že nujno potrebna. Zaenkrat bodo regulirali samo del od pivovarne Union do Keršičeve gostilne. Celovška cesta je namreč ena najbolj obilnih, ves promet, osební in tovarni na Gorenjsko ali z Gorenjskega v Ljubljano gre po njej. Ta del ceste je bil za tolikšen promet že davno preozek in res čuditi se je, da se na tem kraju še ni pripetila nobena večja nesreča. Na levi strani proti Šiški namreč ni nobenega pločnika za pasante, ki so morali doslej vedno hoditi po desni strani, pred unionsko pivovarno ali Keršičevo gostilno pa hoditi čez cesto, kar je bilo zelo nevarno, ker je avtomobilski promet velik in ker so zastirale Koslerjeve barake na obeh straneh razgled; v dežju je bila pa hoja tu zaradi vedno blatne ceste tudi neprimerna.

V četrtek popoldne so začeli širiti in regulirati Celovško cesto. Barake pri vhodu na Koslerjev vrt, ki so služile doslej za nekakšna zasilna stanovanja, bodo odstranili, odstranjen pa bo tudi vhod k Čekinovemu gradu, ki ni ne lep, niti praktičen. Poleg barak bodo odstranili tudi kamnito ograjo Koslerjevega vrta, ker bo cesta na to stran za 5 ali 6 metrov razširjena. Tekla bo potem tik ob tenišču SK Ilirije. Na koncu omenjenega dela, ki pride za regulacijo v poštev, nasproti gostilne Keršič, bodo podrlí del Koslerjeve barake, deloma pa tudi barako, ki je last Vodnikovih dedičev. Sedaj delavci odvažajo za ograjo zemljo na travnik in sondirajo teren za bodočo širšo Celovško cesto.

Čim bodo ta dela končana, bo mestna občina ob zvoženem Koslerjevem vrtu postavila lično ograjo, ki bo tekla sporedno z nevim monumentalnim vhodom na Koslerjev vrt, odnosno k Čekinovemu gradu. Ograja bo iz podpeškega kamna. Regulacijska dela Celovške ceste bodo trajala precej dolgo.

Regulacija Pražakove ulice bo kmalu končana. Ta ulica, ki je bila do zadnjega za Ljubljano pravi škandal, dobiva vsak dan lepše lice. Panholzerjevo skladišče in nakupovalnico odpadkov, kosti in cuni, po katerih je navadno smrdela vsa ulica, so odstranili, temelje zrazvali s cesto, uredili kanalizacijo in položili kable. Zdaj polagajo robnike, prihodnje dni bo pa cesta že tako urejena, da bo lahko stopil v akcijo mestni valjar. Cesto bodo namreč asfaltirali z bazaltoidom, kakor je že njen spodnji konec. Škoda le, da kvari celotno sliko ulice vogalna hiša na Dunajski cesti in Pražakovi ulici, ki bo pa menda po regulacijskem načrtu tudi odstranjena.

Po ureditvi Pražakove ulice pride na vrsto Dvořakova, ki je prav za prav samo njen podaljšek. Ko bo še ta cesta urejena in bo napravljena preko Bleweisove ceste direktna zveza z gorenjskim kolodvorom, bo to za promet gotovo velike važnosti. Dvořakova ulica leži že sedaj v osrčju Ljubljane. Zadnje čase tudi tam pridno grade. Zdaj ima ulica že tri hiše. Prva je Tönnesova, zdaj dozidavajo Čermeljevo hišo, istotam pa so že začeli graditi moderno dvonadstropno poslopje, last g. Mesarija. Že prihodnje dni začno tam kopati temelje za novi stanovanjski hiši, kateri si zgradiata ravnatelj velesejma g. Dular in pa zavarovalni uradnik g. Vilhar.

Te dni regulirajo tudi prostor med stolnico in Požarčarjevim trgovom. Odstranili so ograjni nasad, ki je bil prav za prav samo v napotje, in so prostor zrazvali. Zdaj bodo prostor med semeniščem tlakovali. Po sredi bodo razni ornamenti, pasovi s križi, da bo prostor bolj pester. Med semeniščem in škofijo bodo napravljene tudi stopnice v celi širini, s čemur bo ta

prostor estetsko mnogo pridobil. Čeprav bodo za regulacijo porabili star material, bodo stala dela okoli 80.000 Din.

Ker smo že pri regulacijah, naj omenimo, da začno prihodnji teden tudi s kanalizacijskimi deli v mestu in na periferiji. Mestni gradbeni urad je izdelal vse načrte. Zdaj sestavljajo na gradbenem uradu še nekatere podrobne načrte za regulacijo Ljubljane, o čemur smo že poročali, v zvezi s tem pa tudi načrte za ureditev prometa na Marjinem trgu ter novih mostov čez Ljubljano. Zgrajena bosta dva nova mestova za pasante, ki bosta veljala okoli 1.600.000 Din. Če pride iz Beograda povoljen odgovor, bodo začeli Marjini trg in okolico že jeseni regulirati. V zvezi z regulacijo bo prenesen tudi Prešernov spomenik na nasprotno stran, t. j. na prostor, kjer stoji zdaj stranišče.

V najkrajšem času začno graditi stanovanjsko palačo Pokojninskega zavoda ob Dunajski cesti in Gajevi ulici. Gradbena dela pa še niso bila oddana. Ko bo ta prostor zazidan, bo s tem tudi že regulirana Gajeva ulica in deloma Dunajska cesta.

Dunajska cesta je bila doslej klub svoji legi sredi mesta nekaka pastorka Ljubljane. Čez nekaj let bo temeljito regulirana tudi Dunajska cesta. Hišo gosp. Zalte, oziroma bivšo stavbo Tomažičevih dedičev in ogromni vrt za njo je kupila Trboveljska premogokop. družba, ki zgradi mogočno stanovanjsko palačo. Ves blok hiš med Gajevo ulico in Gosposvetsko cesto bo torej porušen, odstranjena bo tudi slovita Figovčeva gostilna, katero bodo mnogi težko pogrešali.

Iz Škofje Loke

Imenovanje upravitelja na deški osnovni šoli v Škofji Loki. S koncem maja je bil ustanovljen pri sreski izpostavi v Škofji Loki prosvetni referat za območje škofjeloškega okraja. Vodstvo prosvetnega oddelka je prevzel dotedanji upravitelj deške šole Vinko Zahra s tnik, ki je kot nadzornik z junijem prevzel novo poverjeno mu funkcijo. Te dni pa je bil imenovan novi upravitelj v osebi g. Jakoba Rojčica. ki je doslej več let vodil z vso skrbjo, vestnostjo in ljubeznijo gorsko šolo škofjeloškega šolskega okoliša. Imenovanje g. Rojčica je bilo med vsem prebivalstvom sprejeto z odkritimi simpatijami in zadovoljstvom. Učiteljski zbor je našel v novem upravitelju uvidnega predstojnika izvrstnega pedagoga in dobrega tvariša. Gospod upravitelj je v ostalem primorski rojak z bogatimi izkustvi na šolskih in izvenšolskih tleh. Doma iz Cerknega je služboval do prihoda v Jugoslavijo v Dornbergu pri Gorici. Kot voditelju šole so mu občani poverili mesto župana dolgo vrsto let, prav do prihoda Italijanov. Udeleževal se je g. Rojčic tudi v raznih gospodarskih korporacijah, prav posebno pa mu je bila pri sru organizacija primorskega učiteljstva, ki ji je bil tajnik. Politčne razmere so žal tudi niemu ustvarile položaj nevzdržen. V nepisno težkih dnevih je moral dati slovo svojim ljubljanim rojakom. Pod okriljem svežega zraka je dobil službeno mesto v Škofji Loki, v bodrilo, uteho in priznanje. K imenovanju naše iskrene čestitke!

Analfabetški tečaj za nepismene vojake škofjeloške garnizije prav lepo napreduje. Poleg gospodov predavateljev kažejo za napredek vojaštva tudi vse zanimanje tudi vsi gospodje častniki, ki ne zamude nobene prilike, da ne bi odločno in jasno poudarili pred rekruiti potrebe kulturnega napredka našega naroda. Z naukom se ne zadržajo in je upati na najboljše uspehe, ker se tudi učeči mladeniči z veseljem oprijemljejo čitanja in pisanja, ki se vrši deljeno po latinici in cirilici. Od delki štejejo 117 + 90 + 70 udeležencev, zadnji iz nauka latinice. Lep nagovor na vojake je imel pomočnik komandanta polka, ki je staval med drugim kulturne predele zemlje za vzgled.

Pristopajte k Vodnikoví družbi!

Dnevne vesti

— Skupina 60 čehoslovanskih učiteljev in učiteljic se je včeraj vrnila čez Jesenice v domovino z izleta po naši državi. Že 7. t. m. so prišli v Zagreb, nato so si pa ogledali Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Makarsko, Split in Plitvička jezera, od koder so se v četrtek s popoldanskim dolenskim vlakom pripeljali v Ljubljano in se nastanili v hotelu Miklič. Takoj po prihodu so si Čehi ogledali mesto, ki ga niso mogli prehiteti, najbolj so bili pa očarani zvečer ob pogledu na razsvetljeni grad z ravne strehe hotela, kjer so ostali celo uro. Včeraj so svoje potovanje po naši državi zaključili na najlepši način z obiskom Bleda, kjer so se polni hvale le težko poslovlili od naše domovine.

— Himen. V četrtek zvečer se je v šentjakovski cerkvi v Ljubljani poročil naš popularni pevec in zaslužni dirigent Mišo Premelj z gđno. Francozki in znane in ugledne Janšetove družine iz Šmartna pri Litiji. Na veselju svadbi slovenskega »All Jolsona« je prepeval izborni kvintet »Slavca«, gostje so pa pogrešali gramofonske plošče z ženinovim glasom, ki bodo v kratkem prišle iz Berlina razveseljevati prijatelje lepega petja. Včeraj sta se novoporočena odpeljala pogledat Beograd. Z željo, naj bi v najslajšem jarmu simpatični pevec prepeval do skrajnih meja življenja, mlademu paru iz vsega srca čestitamo.

— Promocija. Danes je promoviral na univerzi v Innsbrucku Ljubljancan gospod Ivan Kačar z odliko za doktorja vsega zdravilstva. Čestitamo!

— Razpisana služba. Ravnateljstvo javne borze dela v Ljubljani razpisuje za svojo podružnico v Mariboru uradniško mesto s prejemki po določbah pragmatike uslužbenec ustanov za posredovanje dela. Zahteva se najmanj srednješolska ali njej enakovredna izobrazba. Prednost imajo prosilci, zmožni knjigovodstva. Prošnje je treba vložiti do 12. avgusta na ravnateljstvo javne borze dela v Ljubljani.

— Asfaltiranje banovinskih cest. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje s krajšim rokom 15 dni I. javno pisemno licitacijo za oddajo gradbenih del, za uređitev cestišča z dvojno prevlakom, s katranom oz. asfaltom na sledečih banovinskih cestah I. reda: Pesnica - Sv. Lenart km 0,0-5,5, Volnik - Dobrna km 6-8, Celje - Laško v predelu skozi toplice mesta Laško in Celje-Rogatec v predelu skozi zdravilišče v Rogatški Slatini. Za prvo so preračunjeni stroški Din 1.110.919,90, za drugo 367.400, za tretjo 450.395, za četrto pa 634.623,55 Din. Licitacija se bo vršila pri I. odseku tehniškega oddelka kr. banske uprave v Ljubljani, Turjaški trg 1. v ponedeljek 11. avgusta ob 11.

— Lokomotive in vagoni na račun reparacij. V četrtek je prevzela komisija prometnega ministrstva 40 velikih modernih lokomotiv, 100 tovornih vagonov in več železniškega materiala na račun reparacij iz Nemčije.

— Novi zakoni v slovenskem leziku. V zbirki zakonov, ki jo izdaja Tiskovna druga v Ljubljani, izidejo v kratkem naslednji zakoni: Zakonik o sodnem postopanju v civilnih pravih (civilno pravno postopanje). Zakon o zemljiški knjigi in zakon o notranji ureditvi, napravljanju in popraviljanju zemljiških knjig. Zakon o izvršbi in zavarovanju (izvršilno postopanje).

— Sprejem golencev v strojno podčastniko šolo mornarice v Kumboru. Letos bo sprejetih v strojno podčastniško šolo mornarice v Kumboru do sto golencev iz civilnega prebivalstva. Šola se prične 1. oktobra in traja tri leta. Kandidati ne smejo biti mlajši od 15 in pol in ne starejši od 18 in pol leta. V poštev prihajajo mladeniči, ki so bili najmanj dve leti v železodelavni obrti ali pa imajo vsaj tri razrede srednje ali nje enake šole. Proš-

nje je treba poslati komandi strojne šole mornarice do 31. avgusta.

— Natečaj za gledališke igralce. Uprava srbskega Narodnega gledališča v Novem Sadu razpisuje natečaj za 22 igralcev. Igralci in igralke, ki reflektirajo na angažma, naj vložijo prošnje z dokumenti do 5. avgusta. Prednost imajo pevci.

— Društveno potovanje na razstavo v Stockholmu. Švedsko - jugoslovensko društvo v Zagrebu priredi sredi avgusta društveno potovanje na veliko kulturno razstavo v Stockholmu. Udeleženci si ogledajo mesto Stockholm, Göteborg, Kopenhagen in v vsemem se ustavijo nekaj dni. Potovanje bo trajalo 14 dni, stroški bodo znašali vteleviš vožnjo z brzovlakom III. razreda okrog 7000 Din, II. razreda pa okrog 9000 Din. Priglasje sprejema najkasneje do 10. avgusta »Putnik« v Zagrebu in njegove podružnice v drugih krajih. Podrobnejše informacije daje prof. dr. Franjo Bučar v Zagrebu, Mihanovičeva 20-II., telefon 53-50.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma lepo vreme. Včeraj je bilo lepo samo v Splitu, drugod pa bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 37, v Sarajevu 32, v Beogradu 31, v Splitu 30, v Zagrebu 26, v Ljubljani 24, v Mariboru 23 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,8 mm, temperatura je znašala 11 stopinj.

— Vročina v Beogradu. V četrtek so imeli v Beogradu največjo vročino v letošnjem letu. Ob 13. je kazal toplomer v senci 35,9.

— Dva samomora v Zagrebu. Na živčni kliniki v Zagrebu se je v petek ponoči obesil 45letni Ljubomir Orlić iz Karlovca. Mož, ki je bil po poklicu davčni uradnik, je prišel nedavno na zagrebško kliniko za živčne bolezni. V zadnjem času je kazal znake težke duševne depresije in melanholije. V petek je bil izredno potr. O polnoči ga je našla usmiljenka obešenega na oknu. Obesil se je na električno žico, katero je usmiljenka takoj prerežala, toda vsaka pomoč je bila zaman. — Pred dnevi je odšel z doma gostilničar Miško Gluck iz Ivanic grada in je brez sledu izginil. Včeraj je bila zagrebška policija obveščena, da leži v Maksimiru truplo neznanega utopljenca. Komisija je ugotovila, da gre za pogrešanega gostilničarja, ki je očitno izvršil samomor. V žepu je imel pismo, v katerem pravi, da proklinja vse, ki so krivi, da se je moral zadolžiti. Imel je namreč 50.000 Din dolga. Mož se je hotel najprej obesiti z robcem na drevo, pa se je robec pretrgal. Ker ni šlo drugače, je skočil v ribnik.

— Smrt pod vlakom. Med postajama Andrijevec in Garčina blizu Broda je padel v petek iz beogradskega vlaka Stepan Žagar iz Delnic. Padel je pod vagon in je obležal takoj mrtev.

— Zaradi koruze ubil sosedu. V vasi Leskovac pri Dvoru blizu Banja Luke je posestnik Gjuro Zlatović ubil svojega bližnjega sorodnika Luko Zlatovića. Luka je jezdil konja in ga podil po Gjurovi turščici. Gjuro ga je opominjal, naj gre iz koruze, ker pa so bili vsi opominjal bob ob steno, je potegnil iz žepa samokres in ustrelil sorodnika. Luko so težko ranjene prepeljali v bolnico, pa je med prevozom umrl. Gjura so zaprli.

— Dve žrtvi nesrečne ljubezni. V mostarski bolnici je v četrtek zvečer v strašnih mukah umrla delavka Zorka Petković, ki si je s topim nožem prerežala vrat in sapnik. Nesrečnica se je 36 ur borila s smrtjo. Vzrok samomora je bila nesrečna ljubez. — V vasi Tenko Antonovci se je te dni zastupila 20letna Irena Rohan. Dekle se je šele pred dnevi vrnilo iz Niša, kjer je bilo v službi. Tam se je tudi seznanila z Jovom Zakoničem, s katerim bi se morala v kratkem poročiti. Pretekli teden pa ji je Zakonič dejal, da mora brezpopojno odpotovati v Beograd v zadevi službe. Dekle je slutilo, da se jo hoče na-

ta način odkrižati. Vrnila se je v domačo vas in si v obupu končala življenje.

— Pet žrtev steklega psa. V kraju Ličko Lešče je te dni stekel pes napadel pet ljudi in jih nevarno ogrižel. Prva njegova žrtev je bil prometni uradnik na postaji Pašić, ko je pa temu priskočil na pomoč vlakovodja Mlinac, se je pes zakadil tudi vanj. Oba, zlasti Pašića, je pes nevarno ogrižel. Nato je pobegnil in na vasi ogrižel še tri ljudi in dva psa. Vse žrtve so prepeljali v bolnico v Gospiću, ogrižnjene pse pa ustrelili.

— Neurje s točo nad Ljutomerom. Iz Ljutomera nam poročajo: Noč od četrta na petek je bila jaena, tiha in mirna. Nobenega oblačka ni bilo videti, nihče ni slutil, da se pripravlja k neurju, ki bo imelo za kmetovalce in vinogradnike tako usodne posledice. Proti jutru se je začelo bliskati, in vedno močnejše je odmevalo grmenje, kar je potegnil močan veter in že se je vili dež, ki prvotno ni kazal znakov naliva in neurja. Toda kmalu je začelo liti kakor iz škafa in vmes je padala debela toča, ki je v nekaj minutah pokrila z debelo odejo zemljo tako, da bi človek mislil, da smo sredi zime. Zjutraj so kmetovalci in vinogradniki z grozo opazovali, kako je toča uničila sadove njihovega dela.

Zobozdravnik-špecialist

Dr. Lojze Brenčič

se je vrnil s svojega študijskega potovanja in ordinira zopet redno.

LJUBLJANA, Marijin trg 3/II. Tel. 2782.

Iz Ljubljane

—lj Sprejem slepih otrok v kočevski zavod. Na magistratu je nabit razglas, pod kakimi pogoji se sprejemajo slepi otroci v zavod za slepe deco v Kočevju. Velja le za otroke nad 7 let. Prošnje je vložiti do 15. avgusta t. l. pri VI. oddelku kr. banske uprave. Podrobnosti so razvidne iz razpisa. —lj Sprejem v vojno obrtno šolo v Kruševcu. Na magistratu je objavljen konkurz za sprejem 12- do 15letnih dečkov v Vojnozanatlijsko šolo zavoda »Obilicevo« v Kruševcu. Prošnje je do 5. avgusta vpsolati upravniku te šole. Oprema prošnji itd. je razvidna iz razglasenega konkurza.

—lj Današnji živilski trg. Dovož živil, sadja, zelenjave in sočiva na današnji živilski trg je bil ogromen. Ze okoli 9. je bil trg prenatrpan s prodajalci, pa tudi kupci. Kmetice so morale pustiti robo kar na voze in jo prodajati ž njih. Kakor je bilo pričakovati, je bil tudi davi dovoz gob zelo velik. Na trgu je bila ogromna množina gob, katerim pa so ostale cene nespremenjene. Tudi borovnice je bilo mnogo, prodajali so jih po 2-3 Din liter, maline pa po 6-8 Din kg. Na trgu so se davi prvič pojavile tudi robide, ki so jih prodajali po 1 Din skodelico. Sadni trg je bil bogato založen s sadjem vseh vrst; zlasti velik je bil dovoz, sadja, štrboneljev in sliv, katere pradjajo po 4-6 Din. Hruške so prodajali po 4-6, jabolka po 4-8 Din kg. Sočivje se polagoma porenjuje. Fižol v stročju je bil davi že po 4, boljše vrste pa do 8 Din kg, kumare 3 Din kg, melone 8 Din kg, itd. Finejša sadja, tako breskve in grozdja, še ni mnogo. Temu primerne so seveda tudi cene, ki se pa zde pretirane. Breskve so še vedno po 20-24 Din kg, grozdje pa je že nekoliko cenejše in so ga prodajali po 14-16 Din kg. Kupčija na trgu je bila izredno živahna, veliko se je prodalo piščancev, cvetja in rož kar je glede na godovanje vseh Ančk, Anie in An razumljivo.

—lj Umrli so v Ljubljani od 19. do 26. t. m.: Anton Kristan, minister n. r., 49 let, Miklošičeva cesta 13; Janez Rudolf, hlapec, 63 let, Vidovdanska cesta 9; Selak Peter, lešček, kurjač v pok., 59 let, Železnikarjeva ulica 5; Jakob Razinger, 80 let,

Japljeva ulica 2. — V bolnici: Josip Sodar, 44 let, polir, Zavogle 6; Marija Dajuč, žena narednika, 36 let, Dolenjska cesta 15; Ivan Dobrota, zidarški pomočnik, 20 let, Moste; Marijana Čizman, žena tesarja, 35 let, Tacen 22; Franc Likar, železniški uradnik, 34 let, Zalog; Janko Repanšek, sin žel. kotlarja, 8 let, Vrtna ulica 22; Adela Rizzi, zasebna učiteljica, 53 let, Bleiweisova cesta 13; Martin Randel, sin posestnika, 39 let, št. oLvrenc, Fr. Kopitar, delavec, 46 let, Ježica 45; Franja Trinker, žena natakarija, 38 let, št. Vid pri Mariboru; Anton Banko, čevljarški pomočnik, 22 let, Zgornja Šiška 184; Drago Čuden, sin zidarja, 2 meseca, Drenov grič 40; Mihael Škulji, 31 let, Iška vas 56.

—lj Rio Rita še vedno vleče. Pri ljubljenski filmski šlager, zvočna opereta »Rio Rita«, ki so jo že spomladaj najmanj tri tedne predvajali v kinu Matici, še vedno vleče. Včeraj je bila v Matici prva repriža tega krasnega filma. Pri zadnjih dveh predstavah je občinstvo dvorano zopet napolnilo do zadnjega kotička. Film bodo predvajali še nekaj dni.

—lj Filmski spored ljubljanskih kinematograf. Elitni kino Matka predvaja danes in jutri prekrasno filmsko opereto »Rio Rita« ob globoko znižanih ljudskih cenah. Film se odlikuje po očarljivo lepih arhah in melodijah, razkošnih in nepozabnih prizorih, vsled česar priporočamo publiko, da si ga sigurno ogleda. Predstave danes ob 4., pol 5., in četrta na 10., jutri v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. zvečer. Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10. dopoldne naprej. Z ozirom na velikansko zanimanje občinstva za ta spored priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji. — Kino Ideal igra samo še danes ob 4., pol 8. in 9. zvečer nepreklicno zadnjikrat film »Tajnosti Sangaja« z lepo in priljubljeno Ano May Wong v glavni vlogi. Jutri ob 3., pol 5., 6. pol 8. in 9. zvečer nov film in sicer Tim Me Coy v senzacionalnem filmu »Pustolovce«.

—lj Parna in vročezračna kopel Okrožnega urada za zavarovanje delavcev je do preklica odprta samo dvakrat na teden od 14. do 18. ure in sicer ob sredah za ženske in ob sobotah za moške.

—lj V nedeljo vsi k Tičku na Gričku! Na lep senčnat vrt. Na izbero gorka in mrzla jedila.

—lj Prva žrtev avtobusne nesreče v Šiški. Včeraj ob 17. je v bolnici podlegla težkim poškodbam, zadobljenim pri avtobusni nesreči v Spodnji Šiški, ga. Mihaela Petrovičeva, žena železniškega spredovnika. Čeprav so bile njene poškodbe zelo težke, so zdravniki ves čas upali, da ji bodo rešili življenje. Nastale so pa komplikacije in za nesrečno ženo ni bilo več rešitve. Kakor nam poročajo iz bolnice, je tudi stanje ponesrečenega šoferja Kerna še vedno zelo resno.

Iz Celja

—c Dežurno lekarniško službo v Celju ima od danes do vključno petka 1. avgusta lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

—c Izgubljeno in najdeno. Josip Škočir je izgubil 19. t. m. opoldne v mestnem parku povečevalno steklo, vredno 150 Din. — Milena Dintinjana je izgubila v mestnem parku 23. t. m. svojo usnjato ročno torbico, v kateri je imela legitimacijo o vozni olajšavi na železnici. — Na poti na Anski vrh je bila najdena srebrna damska zapestnica s podolgastimi sklepi. Lastnica se naj zgleda na celjski mestni policiji.

—c Spomenik junaku Srečku Puncerju. Uvedena je akcija za postavitev nagrobnega spomenika v Braslovčah pokopanemu Srečku Puncerju stud. iur., ki je kot urednik »Jugoslovanskega Korotana«, ki ga je v Velikovecu izdal junak Maglar, padel 29 aprila 1919 v Vovbrah za naše narodne ideale Naprošeni so pokojnikov prijatelji in vsi oni, ki spoštujejo žrtev mladega življenja ter njen pomen, da blagovolijo v ta namen nakazati denarne prispevke ozir. zbirke do 20. avgusta t. l. Celjski posojilnici v Celju. Prvi prispevek v znesku 500 Din je poklonil g. Zvonko Puncer. Seznam darovalcev bo objavljen v časopisu. V imenu in po naročilu pokojnikov prijateljev: Fran Roš.

—c Javni nastop šentjurskega Sokola. Sokolsko društvo v Sv. Juriju ob južni železnici namerava prirediti v nedeljo 3. avgusta popoldne ob 16.30 velik javen telovadni nastop iz vseh oddelkov. Vabljeni je občin-

stvo iz vse okolice, kakor tudi iz Celja, da ta dan polnoštevilno poseti prelepi šentjurski trg.

KRASNE ZAVESE

v zalogi trvdke

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Borba za Davisov pokal

Kakor je bilo pričakovati, je Amerika v semifinalni borbi za Davisov pokal odpravila talijo, ki se je v Evropi kvalificirala za semifinale, in sicer v razmerju 4:1. Amerika je torej prišla v finale proti Franciji, ki sedaj že tri leta brani ponosno trofejo. Finalna borba za Davisov pokal se je začela včeraj in je stanje po prvem dnevu 1:1. Tilden je porazil Borotra, Cochet pa Američana Lotta. Danes se igra double, v nedeljo pa igrajo Borotra - Lott in Cochet - Tilden. Borba se vrši v Stade Roland Carros v Parizu, St. Cloud. To je 27. finalna borba za Davisov pokal, ki je kakor znano vedno prehodna in za zmagovalca ne pomeni drugega kakor čast. Francija in Amerika se to pot že šestič spoprimeta. Američani so pokal že 10 krat dobili, dočim so ga jim 8 krat iztrgali drugi, med temi Francozi trikrat. Od leta 1925 dalje sta se vedno Amerika in Francija kvalificirali za finale. Rezultati dosedanjega tekmovanja za Davisov pokal so bili:

1900: Amerika - Anglija 5:0
1901: se ni vršilo
1902: Amerika - Anglija 3:2
1903: Anglija - Amerika 4:1
1904: Anglija - Belgija 5:0
1905: Anglija - Amerika 5:0
1906: Anglija - Amerika 5:0
1907: Avstralija - Anglija 3:2
1908: Avstralija - Amerika 3:2
1909: Avstralija - Anglija 5:0
1910: Avstralija brez boja
1911: Avstralija - Amerika 5:0
1912: Anglija - Avstralija 3:2
1913: Amerika - Anglija 3:2
1914: Avstralija - Amerika 3:2
1919: Anglija - Anglija 4:1
1920: Amerika - Avstralija 5:0
1921: Amerika - Japonska 5:0
1922: Amerika - Avstralija 4:1
1923: Amerika - Avstralija 4:1
1924: Amerika - Avstralija 4:1
1925: Amerika - Francija 5:0
1926: Amerika - Francija 4:1
1927: Francija - Amerika 3:2
1928: Francija - Amerika 3:2
1929: Francija - Amerika 3:2.

Francozi so to pot nastopili z ekipo Cochet, Brugnon, Borotra in Boussus, torej brez Lacosta in so zato znatno handicapirani. Ameriko zastopajo Tilden, Lott, Allison in van Ryn. Američani so bili pred tremi tedni v wimbledonskem turnirju v izvrstni formi in se je takrat splošno pričakovalo, da bodo Francozom iztrgali dragoceno trofejo in jo zopet odnesli čez ocean. V semifinalu proti Italiji pa Američani niso pokazali posebnega znanja in so zmagali s precejšnjo poročjo sreče. Res pa je, da je manjkal Tilden, stari lev. Sedaj je Tilden z njimi in to je za Američane precejšen plus. Rdo bo zmagal, je odprto vprašanje, ker so moči precej izenačene, vsekakor pa ima v dublin Amerika večje izglede.

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki so nam došli ob prerani in nenadomestljivi izgubi našega ljubljenelega soproga, preskrbnega očeta in starega očeta, dragega brata, tasta, strica in svaka, gospoda

Jureja Šterka

trgovca in posestnika na Vinici

se tem potem vsem najtopleje zahvalujemo.

Čut dolžnosti nas veže posebej se zahvaliti prečastiti duhovščini, za obiske med boleznijo in za častno sprejeto pri pogrebu, g. dr. Küsslu za veliko skrb in požrtvovalno nego, ki jo je izkazoval pokojniku do njegove zadnje ure, vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vencev, občinskemu odboru na Vinici, požarnima društvoma z Vinice in Črnomlja, dalje vsem zastopnikom raznih uradov, korporacij in društev, domačinom in sosedom, ki so se v tako častnem številu udeležili pogreba blagopokojnika.

Dalje naj blagovolijo sprejeti našo globoko občuteno zahvalo gg. pevcu iz Črnomlja za prelepe žalostinke ter gg. govorniki, ki so se ob odprtem grobu tako iskreno poslovlili od našega dragega pokojnika in nam s tem v najtežjih trenutkih lajšali našo bol.

Končno naj se zahvalimo še dolgoletnemu in požrtvovalnemu hišnemu prijatelju in kumu gospodu Franu Lovšinu za vse, kar je v teh težkih dneh storil za nas, vsem mnogobrojnimi pokojnikovim prijateljem in znancem, ki so od blizu in daleč prihiteli izkazati zadnjo čast svojemu prijatelju.

Še enkrat vsem naša najiskrenejša zahvala.

Vinica, dne 25. julija 1930.

GLOBOKO ZALUJOCI OSTALI

Alfredo Panzini:

Če mačke ni doma

— Gospod je oženjen?
— Ne, še vedno plačujem samski davek in če se bodo nadaljevale tako deliktne pustolovščine, kakor oni dan v Milanu, si bom seveda dobro premislil, ali naj zadostim svojim socialnim dolžnostim ali ne.

Tako sta se pomenkovala dva mlada, skrbno obrita gospoda, sedeča v dveh naslanjačih pred dvema skodelicama čaja in zroča na vilo Este.

Po rezerviranosti in družabni napečnosti, s katero se odlikujejo zdaj gentilemani vsega sveta, sta si bila podobna.

— A vi, gospod?
— Jaz sem oženjen.
— Človek bi ne verjel. Otroke imate tudi?

— Dva, dva otročička — fantka in punčko. Toda oprostite — zakaj bi ne verjeli?

Ker imate zadovoljen obraz srečnega človeka.

Žena je bodisi vladarica in v tem primeru si moža podredi s svojimi vajeti, ali pa je samo sladke privrsek življenja. Enaka razlika kakor v vinu. Spada vaša žena k prvemu tipu?

V tem smislu že, da je docela zdrava, toda kot tip spada med nežne. Peča se malo z literaturo in umetnostjo, toda samo toliko, kolikor se pečajo vsi

drugi ljudje. Kar se tiče najine sreče, se morava zahvaliti za njo tudi strogi vzgoji in tradicijam naših malomeščanskih in starokoptinskih rodbin. Toda vse to vam pripovedujem nekako z rezervno, kajti vaših starokoptinskih nazorov bi se ne hotel dotakniti.

— No da — že razumem, — je dejal gospod — saj tudi vino ni dobro. Če ni iz stare kleti. Tudi jaz sem se seznanil v Milanu nekako pustolovsko s tipom nežne ženske.

Dejala mi je: — Artur, poljubi me na moje sladko lice.

— Ah — kaj je res rekla tako?

— Vam je ime Artur?

— Ne, ime mi je Giovanni, toda dama mi je dejala: če le malo ljubiš svojo dušico, dovoli, da te — kličeš Artur. Ti me boš pa klical: Mimino.

— No in? — je vprašal drugi gospod presenečeno.

— In dejala je še: Če me imaš rad, me povabi na večerjo v prvovrstno restavracijo in dovoli mi vzeti s seboj sobarico. Sirota! Sobarici je ime Julija — mi je pravila. Če me imaš rad, mi osnaži čevlje, toda narahlo, ker imam kurje oko. In vzela je tudi napitnino.

— Kdo? Služkinja?

— Služkinja in gospa tudi.

— Ah, kako zabavno. A kakšna je ta gospa? — je vprašal oženjeni gospod razburjeno, kar je prvi gospod opazil.

— Eh — manjka ji tu en zob. Toda vam je slabo, gospod...

Kako mora biti urejen zoološki vrt

Henrik Hagenbeck v Pragi— Kaj pravi veliki lovec o
živalskih vrtovih

V Prago je prispel te dni sin »ve-
likega lovca« in sam velik lovec Hen-
rik Hagenbeck. V klubu praškega ve-
lesejma se sestaja z novinarji. Je to
mož visoke, sloke postave, sivih las,
ostrega profila, gladko obrit. Na sen-
cih ima drobne, rdeče žilice, kakršne
vidimo pri ljudeh, ki so prebili več let
na morju ali pa na potovanju, kjer se
niso vozili z železnico.

— Ali potujete še mnogo? so ga
vprašali novinarji.

— Ne. Zdaj imamo že redne ekspo-
dicije. Potovanje sem docela opustil.
Bil sem zadnja leta samo 16krat v
Južni Ameriki in 3krat v Egiptu.

— V srednji Afriki?

— Da, tam sem bil, toda samo dva-
krat. Baš sem dobil brzjavko, da je
ujela naša ekspedicija, mudeča se
nekje za Abesinijo, dve mladi žirafi,
visoki samo 2 m. To je zelo dober
lov, kajti odrasle žirafe je težko pre-
važati, pa tudi same slabo prenašajo
vožnjo. Tako čakam, da dobim k bo-
žiču zopet brzjavko. Tam imajo
namreč daleč na pošto.

Ljudje iz Hamburga govorijo sploh
počasi in premišljeno, posebno če go-
vorijo s tujci. Hagenbeck, ki se zelo
vključno opravičuje, da ne zna češči-
ne, govori tembolj počasi, da se razume
njegova hamburgščina, polna »sste«. V
Prago je prispel, da si ogleda teren,
določen za praški zoološki vrt. Nje-
govih stavniki bodo delali načrte in
modele, on sam bo pa razdelil in na-
zoroval dela. Prvo presenečenje: kraj
je sijajen, pravi Hagenbeck — in je
baš dvakrat tako velik, kakor ga ima-
mo na razpolago v Stellingenu. Stel-
lingen je kakor znano Mekka vseh zo-
oloških vrtov in je blizu Hamburga.
Hagenbeck pripoveduje o tem svojem
delu:

— Z očetom, ki mi je umrl pred
vojno, sva l. 1907 sklenila izpremeniti
sistem zooloških vrtov in povečati s
tem vrzel, ki je delila dotlej zoološke
vrtove od zverinjakov. Zverinjaki je
skupina enaki kletki, razlikujočih se
samo po velikosti. Zoološki vrt pa mo-
ra biti nekaj docela drugačnega. To
mora biti skupnost milijev, ki ustreza
vsaki poedinosti živali. Med poedinimi,
dejal bi konci, mora biti izvesten
prehod. Celota pa mora biti v ne-
kakšnem okviru vrta. Zato bi predla-
gal napraviti tam, kjer bo vhod v pra-
ški zoološki vrt, okrasni vrt. Tam v
Troji sem videl drevje. To drevje la-
ko ostane in bo dobrodošlo evropskim
živalim — volkovi, lisice, jazbeci in
medvedji se bodo tu dobro počutili.
Tam sem videl tudi vodno korito, ka-
mor bo treba spustiti vodo, od kateri
se bodo postopno naselile vodne živali
in ptice, v kolikor jih ni treba držati
v kletkah. Evropski gozd lahko preide
na eni strani polagoma recimo v ja-
panski vrt. Tam se dajo lepo posta-
viti hišice, v katerih bodo drobne
ekspozicije ptice. Zunanost hišice se
prilagodi vrtu. Središče tropičnih zve-
ri bo moral biti hrib, obrnjen proti
jugu. Skale so deloma tam, nekaj jih
bo treba pa še navali. Levi, tigri in
lična svojad bo seveda brez mreže in
bo razmeščena in zavarovana po si-
stemu Hagenbeck, če se lahko tako
izrazim.

Pogovor nanese na Hagenbeckov
sistem. Principijelni nastanijo živali
tako, da med gledalci in njimi ni mre-
že, kar je pravzaprav posledica pri-
zadevanja dati živali naravno okolico.
Iz tega izvira za posetnike zoološkega
vrta prednost, da ima edinstveno,
docela nemoteno iluzijo, da vidi žival,
kako se prosto giblje. Za varnost gle-
dalcev pred napadom divjih zveri je
poskrbljeno takole: Zverem določeni

prostor je bolj širok nego globok.
Teren, v katerem se lahko zver gib-
lje, se na strani, obrnjeni proti gle-
dalcu, polagoma znižuje. Na zadnji
strani pa prehaja teren strmo v vi-
soko steno. Nivo ubikacije zveri je sploh
nižji od tal, na katerih stoji občin-
stvo. Med krajem gledalca in prostran-
stvom zveri je globok jarek. Stene
jarka so nagnjene druga k drugi, ja-
rek je torej spodaj širši, nego zgoraj.
Okolnost, da se lahko zver premika
daleč samo paralelno z osjo svoje ubi-
kacije, nikakor pa ne v globino, izklju-
čuje možnost zaleta, ki je tudi za zve-
ri matjega razreda pogoj »koka« v da-
ljava. Širina jarka pa sploh izključuje
uspešen skok. Če zver pade odno-
sko v jarek, ne pride nikoli na stran
gledalcev. Kletke je Hagenbeck pu-
stil, kar je značilno samo za tako sla-
botne zvernice, da potrebujejo za-
ščito pred ljudmi.

Hagenbeck nadaljuje: Ustanovitev
praškega zoološkega vrta si mislim
kot podjetje, ki mora delovati na vsa-
ki etapi svojega razvoja vedno kot
nekaj celotnega. Zato sem predlagal
začetni z gradnjo evropskega dela. Ži-
vali za ta del vrta bodo gotovo v več-
jih množinah podarjene, pa tudi ku-
pijo se poceni. Iz atrakcijskih razlo-
gov je pa treba obenem zgraditi od-
delek za zveri matjega razreda. Po-
larne živali se dajo nastaniti na višjem
obeh hribov.

Pogovor nanese na število pose-
tnikov. Hagenbeck pravi: Po mojih iz-
kušnjah lahko računamo, da poseti zo-
ološki vrt v normalnih razmerah vsa-
ko leto polovica od dveh tretjin mest-
nega prebivalstva. V Stellingenu ima-
mo letno okrog 1 milijon posetni-
kov. Veliki Hamburg šteje poldrugi
milijon prebivalcev. Berlin ima okrog
5 milijonov prebivalcev in berlinski
zoo je posetilo lani nad 2 milijona
Berlinčanov.

Pogovor nanese na ceno živali. Ha-
genbeck pravi: Njadraža žival, kate-
ro imam, je progasti nepalski nosoro-
žec. Če bi mi kdo ponujal zan: 64.999
mark in 50 pfengov, bi ga ne dal, ker
stane 65.000 mark. Na vsem svetu so
v zverinjaki samo štirje, eden v New
Yorku, drugi v Filadelfiji, »re« v Lon-
donu, četrtega imam pa jaz. Teh noso-
rožcev je na svetu sploh že malo. Ne-
palski maharadža, ki je nedavno umrl,
jih je prerad streljal.

Hagenbeck je končno povabil pra-
ške novinarje, naj pridejo pogledat v
Stellingen. Nekaj dni lahkše poča-
kate, je dejal, da pride nov transport.
Tam imamo na hrani 3000 opic, torej
je precej vršiča, katerega ne prečese
vsak človek.

„Cifra“ ali „mož“

V nekaterih kopalščih na francoski
rivijeri so imeli letos veliko senzacijo.
V kopalšču je prihajal po vrsti neki
lyonski odvetnik, ki se lahko pohvali
z rekordni posebnostjo. Mož se je
namreč v dveh ali treh urah seznanil z
rekordnim številom letoviščarjev. Ni
se pa odlikoval samo kot jurist, temveč
tudi kot čarodej. Iz žepa je vzel n. pr.
noviček za 10 frankov, češ, da ga vrže
desetkrat v zrak tako, da pade vedno
na isto stran nazaj. Letoviščarji so
dvomili in so začeli stavljati najprej
nizko, potem pa visoko. Stave so hitro
naraščale. Odvetnik je trdil, da lahko
vrže noviček kakor hoče, da pade na eno
ali drugo stran nazaj. V hipu, ko se je
noviček vrtil v zraku, je odvetnik vedno
točno določil, na katero stran pade.
Stave so dosegle več tisoč frankov.
Odvetnikova spretnost je dosegla vi-
šek, ko je izjavil, da bo že vnaprej po-

vedal, na katero stran pade noviček, tu-
di če ga vrže kdo drugi. Poskus so po-
novili večkrat in vedno je dobil stavo
odvetnik. S polno mošnjo se je odpe-
ljal v drugo letovišče, kjer se je zopet
produciral.

Mnogi letoviščarji so se pa te dni
spomnili advokatskih hokus pokusov,
ko so čitali v francoskih listih, da je
odkrila policija v okolici Morcena de-
lavnico ponarejevalcev denarja, katere
lastnik je bil dotični odvetnik iz Lyo-
na. Senzacija o delavnici ponarejeval-
cev denarja se je pa kmalu razblinila,
kajti odvetnik je dokazal, da v njego-
vi delavnici ne ponarejajo pravega de-
narja, temveč izdelujejo samo takozva-
ne igralne novčice. In ko so si oblasti
te novčice ogledale, so ugotovile, da
je zmes kovin pravilna, da je pri ne-
katerih na obeh straneh »cifra«, drugi
pa na obeh straneh »mož«. Odvetnika
so takoj izpustili iz preiskovalnega za-
pora, čeprav je prislepil težke tiso-
čake.

Zoro Aga v Ameriki

Zadnjič smo poročali, da se je na-
potil najstarejši mož na svetu, 156
letni Turek Zoro Aga, v Ameriko.
Mož je 18. t. m. srečno prispel v New
York. Po zdravniškem pregledu je
dobil dovoljenje za bivanje v Ameriki.
Zdravniki so ugotovili, da ima samo
rahlo sklerozo in katar na desnem
očesu. V potnem listu, katerega mu
je dala turška vlada, je rečeno, da je
bil rojen 16. februarja 1774. Star je
torej 156 let.

Navzlic metuzalemski starosti se
je počutil Zoro Aga med vožnjo zelo
dobro. V Ameriko je prispel na pova-
bilo abstinentne lige, kajti mož vse
življenje ni zavžil niti kapljice alko-
holnih pijač. Potoval bo po ameriških
mestih in prirejal predavanja o pogu-
bonskem vplivu alkohola na človeški
organizem. V pogovoru z ameriškim
novinarjem je Zoro Aga priznal, da hoče
porabiti svoje bivanje v Ameriki za
ločitev od žene, s katero je preživel
65 let v zakonskem jarmu. Ameriški
zobozdravniki mu bodo plombarili
zobe, ki so mu zrastle, ko je bil star
105 let, zdaj so pa že močno gnili.
Turškim zobozdravnikom namreč ne
zaupa. Končno je dejal novinarjem,
da se namerava še enkrat oženiti, da
pa mora biti njegova bodoča žena
črnolaska.

Še so na svetu poštenjaki

Bivšega komornika zadnjega ruskega
carja je zanesla usoda na Hebride in
mož opisuje v nekem ruskem emigrant-
skem listu rajsko življenje na teh oto-
kih, oddaljenih od sveta in njega pokvar-
jenosti. Domačini, priprosti otroci narave,
so izredno gostoljubni in pošteti. Za
njihovo moralno je klasičen primer fran-
coskega misijonarja, ki se je naselil pred
leti na otoku in se sprijaznil z domačini.
Vojna ga je poklicala nazaj v domovino.
Otočane je imel tako rad, da je pri slo-
vesno plakal. Po vojni ga je vlekel nazaj,
bil pa je prepričan, da je njegov dom
na otoku porušen in njegovo polje pora-
ščeno s plevelom. Vrnil se je navzlic te-
mu in bil je zelo presenečen, ko je videl,
da stoji njegova hišica nedotaknjena sre-
di lepo obdelanega vrta. Misijonar je bil
prepričan, da se je polastil njegovega
skromnega domovanja kdo drugi, toda
pred hišico ni videl nikogar. Vstopil je
in opazil, da stoji vse nedotaknjeno na
svojem mestu in da je pisalna miza pol-
na denarja. Stene so bile pokrite s čud-
nimi čačkami. Na dvorišču je bilo polno
ovac, v improviziranih stajah pa več glav
goveje živine.

Proti večeru so se vrnili domačini z
dela in nepopisna je bila njihova rado-
st, ko so zagledali misijonarja. Kmalu se
je vse pojasnilo. V misijonarjevi odsotnosti
so domačini gospodarili na njegovem do-
mu tako, da bi celo sam ne mogel bolje.
Ovce in goveja živina je bila njegova.
To so mu dali domačini. V njegovo hi-

Na solncu
in ob morju
varujejo nežno kožo
Elida kreme.

Pred solnčanjem, kopan-
jem in spanjem-Elida
Creme de chaque heure!
Po kopelji in vsak čas
podnevi Elida Creme
de chaque heure.

ELIDA

šico so nosili ves čas tudi svoje pri-
hranke, kakor jih je učil. Po stenah so
pa beležili, kakšen denar so shranili.
Niti na misel jim ni prišlo, da bi se mi-
sijonar ne vrnili. Ni torej čuda, da se je
zahotel misijonarju iz središča civiliza-
cije nazaj na otok poštenih in dobrih
ljudi.

Damski večeri pred 3000 leti

Damski večeri so bili običajni že
v starem Egiptu. V lepih oblekah, s
skrbno počesanimi lasmi, okrašenimi
z lotosovimi cveti, je bilo videti mlade
egiptske dame z možmi na stenskih
slikah sedeti v dolgih vrstah druga
pri drugi. Miza se je kar šibila od
sladkega grozdja, fig in drugih dobrot,
po katerih je segalo omizje, če se je
pretrgala nit kramljanja.

Kako so se zabavale dame pred
3000 leti? Tudi to zvedemo iz hijerogli-
fov na slikah. Kritizirale so toalete,
govorile o uhanih in zabavljale na slu-
žinčad, češ, da ima pretirane zahteve.
V leydenskem papirusu slišimo čas-
titljivo matrono tarnati: »Beračica je
postala gospodinja. Prišla je s praznim
predpasnikom, a zdaj je čedalje bolj
predrzna. Gledala se je v vodi, zdaj
pa ima kovinsko zrcalo. Vedno bolj
obestna je. Nosi karjati diadem in rože.
Zlato, srebro, smaragdi in biseri se
leskečejo na grbu sužnje.«

Tako so se torej zabavale dame
na domačih večerih pred 3000 leti. Se-
veda pa tudi jesti in piti niso pozabile.
Marsikateri je zlezlo vino v glavo

tako, da je komaj prišla domov, če je
bila v gosteh. Staroegiptski slikar je
narisal pijano lepoticco in ji potisnil v
roko zlomljen lotosov cvet.

Stiffelius

V modni rubriki nekega italijanskega
lista je pojasnjeno, zakaj se imenuje re-
dingota v Italiji stiffelius. Tako se je
namreč imenovala Verdijeve opera, ka-
tero so prvi vpriporili l. 1850. v Trstu,
pa je propadla. Verdija je ta neuspeh
zelo jezil, kajti opero je sam visoko cenil.
Zato jo je predelal in l. 1857. so jo vpri-
porili drugič pod imenom »Aroldo«. Pa
tudi s predelavo Verdi ni imel sreče. Ope-
ra je tudi pri ponovni vpriporitvi propa-
dla.

Končno je pa le dosegla delni uspeh,
toda ne v glasbenem smislu. Junak opere
je nemški protestantovski pastor Stiffe-
lius, katerega predstavitev je nastopil
na odru v redingoti. Tržačanom je bila
redingota zelo všeč. Kmalu so promeni-
rali vsi tržaški gizdalini v redingoti, ki
je postala znak eleganca takratne dobe.
Redingota je dobila v Italiji ime po ju-
naku Verdijeve opere, ki je prvi nastopil
v nji. Zdaj so v Italiji redki ljudje, ki bi
vedeli, od kod izvira to ime.

V Ameriki.

— Se odpelje gospoda jutri z avto-
mobilom na izprehod? — vpraša
kuharica.

— Ne Marička, doma ostanemo.

— Torej mi lahko posodite avto-
mobil. Svojega imam v popravilu.

Oženjeni gospod je vstal in neože-
njeni mu je sledil.

— Sem morda zagrešil kaj ne-
diskretnež?

— Kar nadaljujte, prosim. Kakšno
narečje govori ta dama?

— Tako malo beneško in nepresta-
no govori o umetnosti in literaturi —
o Gidu, Picassu, Matisseu. Ne razu-
meva se, kajti moja strast so dirkalni
konji in veslanje. Toda zdi se mi, da ta
dama preveč občuduje umetnost. Pa
vendar nisem zagrešil nehoti kaj ne-
diskretnež?

— Nasprotno. Kako ste se pa se-
znajili s to damo?

Neoženjeni gospod je bil malo v za-
dregi.

Dejal je: Seznanil sem se z njo pred
štirimi dnevi na najnedolžnejši način.
Hotel sem zgraditi nove stajne za svoje
žrebece, pa so mi pripravili arhitekta
Arturja Zeta. Zgledal sem se torej pri
njem, toda sobarica mi je dejala: Gos-
pod je odpotoval, lahko pa govorite
z gospo.

— Arhitekt Artur Zeta sem jaz! —
je vzkliznil oženjeni gospod.

Neoženjeni gospod je prebledel.

— Nikar se ne bojte, saj bo najbrž
nesporazum. Moje žene namreč ni v
Milanu, temveč je v Benetkah, na mor-
ju z otrokoma. Dopisujeva si dvakrat
dnevno, ker je fantek malo bolan. Mo-
ja žena govori rimsko narečje, ne pa
beneškega. No torej, pojdiva.

— Toda gospod!

— Stopite k telefonu. Želim to.

Odšla sta k telefonu.

— Benetke! — Kmalu so se Benet-
ke oglasile in za veslanje in konje na-
vdušeni gospod je slišal tale pogovor:

— Mimino, si ti?

— Da jaz.

— Kako se počuti sinček?

— Odleglo mu je, toda če imaš me-
ne in svoja angelčka rad, pridi takoj v
Benetke.

— Ne razumem, — je zamrmral neo-
ženjeni gospod in si grizel ustnice
jezen sam nase, da je bil tako ne-
previden, kajti o ženskah je bolje sploh
ne govoriti.

— Toda nečesa pa še celo ne ra-
zumem, — je dejal oženjeni gospod, —
namreč, kaj se je zgodilo v moji hiši,
kajti jasno je, da gre za mojo hišo.
Sedem dni sem že z doma. Spremil
sem pred tednom dni mojo ženo in
otroka do Benetk, potem sem se pa na-
potil po opravkih. Tu sem se ustavil,
da bi nekaj dni počival. Predno se
vrnem v Milan, kjer je zdaj strašna
vročina. Drevo sem hotel odpotovati v
Benetke, toda vi boste gotovo tako pri-
jazni, da me spremito do Milana, da se
prepričam, kaj se godi v moji hiši.

— Moj avtomobil je v vam na razpo-
lago, — je dejal neoženjeni gospod
kratko.

Avtomobil je drvel kakor za stavo.
Senice dolgega jumijskega dneva so že
padale na razbeljeni tlak mestnih ulic,
ko se je ustavil pred zapuščenim gos-
posko hišo v ulici Borgonovo.

— To je moja hiša, — je dejal arhi-

tekt, ko se je avtomobil ustavil.

— V prvem nastropju?

— Da, v prvem nastropju, — je od-
govoril neoženjeni gospod.

— Pojdite naprej, prosim, — je
dejal oženjeni gospod.

Na stopnicah tiho. V stanovanju je
zapel električni zvonec. Kmalu so se
vrata previdno odprla in pojavila se je
elegantra služkinja z naškrobanim
predpasnikom in ovratnikom.

— Oh kako nestrpno sem vas priča-
kovala! — je dejala videč za konje
navdušenega gospoda. Toda v nasled-
njem trenutku je vzkliznila vsa pre-
strašena: Gospod je tu! Naneta, gos-
pod je tu! — Čim je zagledala za
prvim drugega gospoda, je zbežala.

Gospoda sta vstopila. Vse je bilo v
red, še preveč v redu. Gospodar je
prižgal luč in vstopil v salon svoje že-
ne, kjer so bile pripravljene skodelice,
čaj, vkuhan sadje in liker.

— Nekje menda vendar bosta, —
je dejal in ju začel iskati po drugih
sobah.

— Kdo pa? — je vprašal neoženjeni
gospod.

— Naša kuharica in sobarica.

Zavesa na vratih se je zamajala in
arhitekt je privlekel na dan Naneto v
krasni pižami iz kitajske svile.

— Oprostite, gospod, oprostite, gos-
pod! — To je bilo vse, kar je spravila
iz sebe. Potem je pa padla na kolena
in se skrivaj srdito ozrla na neoženje-
nega gospoda. Slednjič si je zakrčila
obraz z rokami in jecala: — Gospod,

oprostite, gospod, oprostite!

— Bodite tako prijazni in ne po-
mečkajte si pižame, ki sploh ni vaša.
Zdaj pa povejte vse po pravici.

— Gospod, oprostite...

— Le nikar nobenih ozirov, — je
dejal gospodar in se ozrl na svojega
spremljevalca.

Ljubitelj konj in veslanja se je mol-
če obrnil v stran.

— Pripravljena sem pojasniti vam
vse, gospod, — je dejala kuharica, —
Pregrešili sva se obe, to je res, toda v
vseh vaši hiši ne manjka niti igla — a
če se pomislis, da da gospoda v mnogih
hišah služinčadi gotovo nagrado, ka-
dar odpotuje...

— Morda bi radi še napitnino?

— Tega ne trdim, toda biti morate
obzirni z nama. Prisoten je tui gospod,
o katerem niti ne vem, po kaj je prišel.
Toda on lahko potrdi, da sva dejati:

Naš gospod in gospa sta dva angela.
Nikoli naju ne zmerjata. Če gospa od
mene kaj zahteva, mi nikoli ne zapo-
veduje. Pravi mi samo: Julija, če me
imaš rada, mi pripravi danes ohrovt

in tako, če pa ne gre baš tako, ga
pripravi pač kakor ti drago. Gospa je
namreč iz Rima, Naneta pa pravi: Če
imaš rada svojega gospoda, mu osnaži
dobro čevlje in hlače. In tako je vedno
prijazna in uljudna. Ne pravi hočem to
imeti, temveč prosim, bodite tako pri-
jazni. Naš gospod in gospa sta zdaj
odpotovala, gospod. In pomislili sva:

kaj bova počeli sami? Morava se malo
razvedriti, seveda dostojno in stanu

primerno. En dan sem bila gospa jaz,
ona pa služkinja, drugi dan pa narobe.
Zvečer sva hodili skupaj v kino in sla-
stičarno. Nekega dne, ko sem jaz igra-
la služkinjo, Naneta pa gospo in je či-
tala v salonu Prousta, ste prišli vi,
gospod. Dejali ste, da prihajate po
važnih opravkih. S posebnim ozirom na
vas sva vas sprejeli. Toda ni pomladi
brez cvetja in ne ženske brez ljubezni.

Govorili sva z vami odkrito: ljubezen
ni šala. Naneta je skušala posnemati
svojo gospo. Prostost ji je bila stopila
glavo. — Naneta, bodi tako prijazna
in napravi to in to. — Naneta morda
ni ravnila prav, toda gospa je tako do-
bra, da bo nama gotovo oprostila.

Arhitekt je dejal ogorčeno: — Kaj
ste si mislili, da bi se ponižal celo do
vaju?

— Kar se tega tiče, — je odgovorila
kuharica, — pa le počasi, gospod. Ni-
kar naju ne žalite. Tale gospod lahko
pove, ali ni bila Naneta zares kakor
prava gospa in gospodinja.

— Tako? — se je začudil arhitekt.

— Da tako — povejmo vse po pra-
vici. Namesto da pustite to ubogo ske-
sano Magdaleno klečati s povešeno
glavo, bi se ji raje zahvalili.

— Ste slišali, gospod? — je dejal
arhitekt neoženjenemu gospodu.

— Bi radi kaj pripomnili k temu?

Neoženjeni gospod ni vedel, kaj bi
odgovoril.

— Dragi gospod, — mu je dejal
arhitekt, — če želite, vam z velikim
veseljem prepustim obe.

Avgustus Muir:

57

Krog zločinov

Roman

— Kaj menite o tem, Veitch? — je vprašal Warner ves iz sebe in pokazal na luknjico na robu bankovca.

— To je slabo znamenje, — je odgovoril Veitch po kratkem razmišljanju. — Pod drobnogledom so ga imeli. Tu so sledovi kleščic, kakršne rabijo v takih primerih. — Bankovec je zašel med njegovimi krepkimi prsti. — Lahko bi bili prišli na to, da bankovec ni pristen, nikjer pa ni rečeno, da so baš morali priti. Toda na naključje se človek ne sme zanašati. — Nagnil se je naprej, pogledal natančno luknjico in priklimal z glavo. — Da, tale košček je bil izrezan, da preiščejo kemično papir in barve.

Veitch je dvignil glavo.

— To, da so našli na dnu avtomobila, — je pripomnil zaničljivo. — Naj gredo pravit take budalosti otroku!

— Vi torej ne verjamete, da sem izgubil svojo denarnico?

— Ne verjamem, dragi moj.

— Kako je torej prišla v roke Scotland Yarda? — je silil vanj Warner.

Veitch se je zasmejal.

— Gospod inspektor Eastwood je navihnan tič. Ničesar ne morete dokazati, toda če bi vprašali mene, gospod Warner, bi vam povedal, da je vohal podgano in je vam dal denarnico ukrasti.

John Warner je omahnil v svoj naslanjač in prebledel. Dihal je naglo. Veitch je izrazil z besedami to, česar se je sam bal.

— Zdaj sem pa v škripcih, Veitch. Zdaj mi pa ni pomoči.

Počasi je vstal in se zasmejal.

— Vsak človek napravi prej ali slej napako. Zdaj sem jo napravil tudi jaz. — V tem ni nič smešnega, gospod, — je odgovoril njegov pajdaš. — Tudi meni prede slaba. — Roka, v kateri je držal bankovec, se mu je tresla.

Warner se je še vedno smehljaj. Strah je bil že premagal in njegovi možgani so delovali hitro, kakor vedno, kadar mu je predla slaba.

— Pravite, da je bil poslan ta košček v kemično analizo? Vi veste o takih rečeh več nego jaz, Veitch. Zato ste v moji službi. Kam je bilo poslano to v analizo?

— Stavim glavo, da k profesorju Caspianu, — je odgovoril Veitch.

— K profesorju Caspianu? Nisem vedel, da je v službi Scotland Yarda in da opravlja take posle. — Pravijo mu strah in trepet ponarejen denarja, — je dejal Veitch in oči so se mu zaiskrile. — Izgovorite Caspianovo ime vpičč bivešega, sedanjega ali bodočega ponarejalca, pa boste videli, kako postane zelen od jeze.

— Ali morete v dveh urah točno ugotoviti, če je bil tale košček poslan Caspianu?

Veitch je bil v zadregi.

— Če mi bo sreča mila — da. Če je Paradije v Londonu in če mu primanjkuje denarja...

— Kdo je Paradije?

— Moj pomočnik.

— Čudne prijateljice imate, Veitch. — je pripomnil Warner.

— Včasih mi pridejo prav, — je menil Veitch. — Kaj hočete početi gospod? Namesto odgovora je prižgal Warner vžgalico in jo držal pod robom bankovca v Veitchevi roki. Papir se je vnel. Warner ga je vzel in vrnil v peč. Ko je zgorel, je premešal tenke, črne svitke pepela in se obrnil k Veitchu.

— Ta dokaz bi bil torej uničen, — je zamrmral.

— Kaj pa s koščkom, ki je bil poslan v analizo?

— Do kemične analize sploh ne pride, — je odgovoril Warner.

V laboratoriju

Sele ob sedmih zvečer je Veitch obvestil Warnerja, kako in kaj je opravil.

Paradije je bil v finančni stiski, deset funtov je šlo iz rok v roke in vest, da je bil poslan iz Scotland Yarda sel k profesorju Caspianu, je bila diskretno zapečaten. Potem se je Warner sestal z Veitchem v gostilni blizu Blackfriars Bridge. Tam sta ostala, dokler ni odbila ura enajst. Tedaj je postalo njuno delovanje naglo in skrivnostno. Ob četrtno dvanajst sta že stala na tlakovani poti znanega vrta na Lauriston Square, dočim je tretji mož pregledoval zunanja vrata laboratorija profesorja Caspiana.

Mož pri vratih se je obrnil in zašepetal nekaj svojima tovarišema, potem je pa potegnil iz žepa ostro žagico. Pokleknil je in začulo se je tiho škripanje. Tenka žagica je rezala trd les. Delal je kar v temi. Trajalo je tri četrt ure, predno se mu je posrečilo tiho odpreti vrata.

Potem je John Warner nehal biti

gledalec. V laboratoriju je zaklenil za seboj vrata in prižgal električno svetilko. Dvakrat je šel po laboratoriju sem in tja, predno se je ustavil v najoddaljenjšem kotičku, kjer je opazil zavojček na stojalu.

V zavojčku je našel kratko pismo in ko ga je prečital, se je ozrl na stojalo. Zagledal je dve epruveti in posodico. Posvetil je in našel, kar je iskal. V posodici je ležal košček s črnilom namazanega papirja, v epruveti je bila pa gosta siva tekočina.

Analiza, ki bi ga lahko veljala glavo, je bila že začeta. Njegovo delo je bilo hitro končano. Ko je spravil izdajalski košček bankovca v žep, je postavil posodico nazaj. V naslednjem hipu mu je položil Veitch roko na ramo in Warner se je ustrašil.

— Mislim sem, da ste zunaj, — je zamrmral Warner.

— Slišal sem ropot, mu je zašepetal Veitch na uho. — Rad bi bil pogledal, kaj je.

— Nič ne de. Pojdiva. Naš prijatelj Eastwood lahko začne znova. Prekrižal sem njegove... Kaj vraga...

Ali si že član Vodnikove družbe?

POSLOVODJO

za strojni oddelek tovarne lesnih izdelkov SPREMEMO. Ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve, referencami in plačilnimi zahtevki na Aloma Company, anončni zavod, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/I.

J. Hlebš

družba z o. z.
pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Sv. Petra cesta 33

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo. 2104

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinišnega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pneumatika, posazbera, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA. F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjal

najcenejše in najfinišne

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana (poleg hotela Strukelj)

Entljanje, ašuriranje, predtiskanje takoj!

Makulturni papir

kg à Din 4.—

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Najceneje in najbolj kupite žimo vseh vrst afrique

(morsko travo), katero vam po želji odviše in razcefra ter očisti prahu samo pri

Ivan N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31. — Telefon 2441.

Poceni in vendar najboljša je SEVERJEVA OTOMANA

32 peresi v sedežu in 4 v zglavlju; velikost 185 X 78

Cena Din 570.— do 850.— po izbiri preobleke. — Zahtevajte vzorce!

najboljši material!

RUDOLF SEVER, Ljubljana, Marijin trg št. 2

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Stanovanje

2-3 sob s kopalnico in pritliklin, iščem. — Ponudbe na upr. »Slov. Narod« pod »Kopalnica 2091«.

Gostilna Putrih

Kurja vas
dnevno radiogramofon koncert, jutri, v nedeljo, velika vrtna veselica s plesom. 2112

VELIKA PRODAJA

dežnih plaščev, pelerin, plaht za vozove, avtomobile, itd. se vrši radi preselitve po izredno nizkih cenah samo še do 3. avgusta. Jancigaj. Tavčarjeva 1 (poleg Figovca). 2094

Orožje

in municijo za lov, šport in obrambo v vseh svetovnih znamkah po najnižjih cenah priporoča puškarja Fr. Sevdik. Ljubljana, Židovska ul. št. 8. 61/T

Na žegnanje

sv. Jakoba vabi gostilna »Pri sodčku« na Zabjaku vse prijatelje dobrega vina in domače zabave. 2111

IŠČE SE

snažno opremljena soba z 2 posteljama za mesec dni in sicer od 6. avgusta dalje. Po možnosti v bližini glavne pošte. Pismene ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Pošta«. 2092

Karla Maya

32 večinoma vezanih knjig za Din 600.—. — Naslov »Upravi« »Slov. Narod« pod šifro »Karl May 2113«.

Opremljeno sobo

lepo, snažno, z elektriko v sredini mesta za takoj išče gospod. Kdo, pove uprava »Slov. Narod«. 2083

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestni trg 15

poroča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehalni palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

OTOMANE

v različnih vzorcih in najmodernejših oblikah. — Divane (patent), fotelje, salonske garniture, peresnice, žimnice (modroce) in vsa popravila izdeluje točno in najceneje le

Sajovic. Ljubljana. Stari trg št. 6.

STAKLO

B. TOBER — tovarniško-komisijaka zaloga:

Akc. spol. Prvni česka sklarna v Kyjove — Č.S.R. Ljubljana Ilirska ulica (vhod pri gostilni Možina)

P. n. lekarna, drogerije, tvornice soda-vode, kemične tvornice, stavbnike itd. opozarjamo, da imamo stalno na zalogi vse vrste steklenic v vseh dimenzijah, kozarce za vkuhanje sadja in solivja ter stekla za stavbe.

Obratujte se le na naš naslov, ker Vas bomo v vsakem oziru zadovoljili. 8752

POLETNE NOVOSTI

za prijetna — lahka damska in moška oblačila

PRI NOVAK-U LJUBLJANA

Kongresni trg št. 15

V VELIKI IZBIRI IN NAJCENEJE!

»SVIJET«

ilustrirani tednik, knjige od III. do inkl. IX., to je letniki 1927, 1928 in 1929 in I. polovica 1930. prodam za 450 Din. — Naslov v upravi »Slov. Narod«. 2097

Strojepisni pouk

med počitnicami se vrši vsak dan od 6 do 9 ure zvečer Začetek 4. avgusta. Vpisovanje 1. avgusta in dalje vsak dan od 6 do 8 ure zvečer. Tečaj za začetnike in izveščanje. Posebni tečaj za starejše dame in gospode. Učna ura Din 4.—. Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta št. 7-I. 2052

IZDELUJEJO SE NAJNOVEJŠI angleški modeli OTROŠKIH VOZIČKOV

od priprostega do najfinišnega tipa. Ceniki franko. Prodaja na obroke.

Tribuna F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

št. 24083/30 ref. IX.

RAZPIS

OBČINSKA UPRAVA LJUBLJANSKA razpisuje oddajo tlakovanja v Pražakovi ulici

v sektorju med Cigaletovo ulico in Dunajsko cesto, ki naj bo napravljeno iz betona.

Pravilno opremljene oferte je treba vložiti v soboto, dne 2. avgusta 1930 do 11. ure dopoldne v mestnem gradbenem uradu, Kresija; tamkaj se tudi dobijo od ponedeljka, dne 28. julija 1930, dalje zadevni razpisni pripomočki.

Mestni magistrat Ljubljanski.

dne 24. julija 1930.

Mag. št. 32943/29. ref. IX. 10373

RAZPIS

Občinska uprava mesta Ljubljana razpisuje oddajo težaških in zidarskih del za popravo opornih in ograjnih zidov, poti in ograj na ljubljanskem gradu. Navodila in razpisne pripomočke se dobi v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II, v času uradnih ur od ponedeljka dne 28. julija 1930 naprej.

Ponudbe je vložiti do dne 4. avgusta 1930 istotam.

Mestno načelstvo v Ljubljani,

A. A. dne 22. julija 1930.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsake vrstnih vrednostnih papirjev, davis in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkasno menie ter nakasila v tu in inozemstvo safe - depozita itd. itd. itd.

Brzojavke: Kredit, Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2306 87-L